

BJÖRLING, EMANUEL GABRIEL

Förberedande latinsk etymologi.

Stockholm
1833

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

BJÖRLING, E. M. G.

27^{ya}
Sprakuel
Lat
(Pm)
4

1833

FÖRBEREDANDE
LATINSK ETYMOLOGI.

STOCKHOLM.
TRYCKT HOS JOHAN HÖRBERG, 1833.

FÖRBEREDADE

DATINSK ETYMOLOGI.

STOCKHOLM.

Tryckt hos Johan Höbergs, 1838.

F Ö R O R D.

Afsigten med denna lilla lärobok torde behöfva någon förklaring. — Man har ofta hört omtvistas, huruvida studium af det Latinska språket bör begynna med Grammatik eller explication (mellanradig). Emedlertid då man erkänt, att detta språks byggnad så helt och hållet hvilar på sina Grammatikaliska former, att densamma, om denna grundval ej är fullt pålitlig, oemotståndligen vid första vidrörande genast instörtar; har följande allmänna plan för elementar-undervisningen uti det Latinska språket vid den skola, der Författaren är såsom Lärare anställd, blifvit antagen.

Sedan de allmänna Grammatikaliska begreppen äro meddelade, vare sig genom en förberedande så kallad Svensk Grammatik eller genom förutgången studium af något främmande språk, eller ock genom båda förenade; öfvergår lärjungen, för att börja sitt Latinska studium, till inhämtande af det Grammatikaliska pensum, som utgör förra delen af närvarande lärobok. Under denna period delas den tid, som är anslagen åt Latinska språket, endast mellan inlärandet af dessa etymologiska former och erhållandet af någon copia verborum. — I nästa period inhämtas sednare delen af denna lärobok. Men derjemte skall lärjungen begagna en elementarbok, som upptager alla de viktigaste reglorna af Latinska språkets Syntax. Boken är indelad i en mängd kapitel, af hvilka hvar och ett börjas med någon af dessa regler och derefter innehåller, till omedelbar användning häraf, öfningar för explication, resolution och skrifning i en viss progression. Att härunder afseende göres på utvidgande af lärjungens copia verborum, förstås af sig sjelft. — Sedan denna elementarbok blifvit genomgången, skall lärjungen börja läsning af Classisk Auctor, hvarvid i Grammatiken begagnas en utförligare lärobok så väl i etymologi som syntax, under det att resolutions- och skrif-öfningarne städse fortgå i oafbruten följd. — Prosodi och Mythologi utgöra fulländningen af den Latinska kursen.

Ehuru, såsom af den nu i största allmänhet omnämnda planen synes, närvarande lilla arbete egentligen utgör allenast första ingressen till den Latinska

lärokurs, som till begagnande vid afvannämnde skola är föreskrifven; har dock Författaren, under den förhoppning, att detsamma möjligen kan tjena till nytta vid första elementar-undervisningen äfven annorstädes, vågat framträda dermed inför en större allmänhet.

Dä, såsom förut nämndes, det ändamålsenliga användandet af närvarande arbete förutsätter kunskap uti de allmänt Grammatikaliska formerna; så äro dessa allenast så vida här vidrörda, som deras antydning ansetts utgöra en nödig repetition för lärjungen (t. ex. pag. 1 om Genus och Numerus). — Sådana ämnen åter, om hvilkas gemensamhet för alla språk man icke synes vara fullt ense, äro något utförligare upptagne (t. ex. pag. 1 om Casus).

Orthografi (Rättskrifning).

1. **D**et Latinska språkets bokstäfver äro desamma som Svenskans, med följande undantag:
k, w, å, ä, ö finnas ej; — u och v nyttjas såsom samma bokstaf.
2. De mest brukliga Diphtonger äro *ae* och *oe*. Båda utsägas såsom *e*.
3. *ti* framför en vokal läses i flesta ord såsom *tsi*, *t*. ex. *gratia* (läs: *gratsia*).

Etymologi (Ordledning).

FÖRSTA AFDELNINGEN.

Om

N O M E N.

Cap. 1. *Nomen i allmänhet.*

1. I Latinet finnes, likasom i andra språk, 2 slags Nomen: *Substantivum* och *Adjectivum*.
2. Vid hvarje Nomen i Latinet märkas: *Numerus*, *Genus*, *Casus* och *Declination*.

Anm. Ingen *Artikel* brukas i Latinet.

3. *Numerus* och *Genus* äro desamma som i Svenskan.
4. *Casus* äro 6 i hvarje *Numerus*. — Ett Nomen står i allmänhet
i *Nominativus*, då det är subject i en sats;
i *Genitivus*, på den frågan: *hvilkens? hvars?*
i *Dativus*, på den frågan: *åt hvilken?*
i *Accusativus*, då det är object;
i *Vocativus*, då det tillropas;
i *Ablativus*, på den frågan: *hvaraf? hvarmed? o. s. v.*

Cap. 2. *Nomen Substantivum.*

Substantivernas declinationer i Latinet äro 5. De åtskiljas genom ändelsen i *Genitivus Singularis*, så att ett *Substantivum* af

1:sta Declinationen ändas i <i>Genit. Sing.</i> på <i>ae</i> ;	
2:dra	<i>i</i> ;
3:dje	<i>is</i> ;
4:de	<i>us</i> eller <i>u</i> ;
5:te	<i>ei</i> .

Första Declinationen.

Genit. Sing. på *æ*.

Feminīna äro de flesta ord af 1:sta Declinationen.

Singular.	Plur.
<i>N. Stell-a</i> ; Stjerna eller Stjernan.	<i>Stell-æ</i> ; Stjerner eller Stjernorna.
<i>G. -æ</i> ; Stjernans.	<i>-ærum</i> ; Stjernornas.
<i>D. -æ</i> ; åt Stjernan.	<i>-is</i> ; åt Stjernorna.
<i>A. -am</i> ; Stjernan.	<i>-as</i> ; Stjernorna.
<i>V. -a*)</i> ; o! Stjerna.	<i>-æ</i> ; o! Stjerner.
<i>A. -a</i> ; af Stjernan.	<i>-is**)</i> ; af Stjernorna.

Öfningsexempel: *Femīna*, qvinna; *Mensa*, bord; *Fama*, rykte; *Pecunia*, penningesumma; *Fera*, vilddjur; *Cara*, kär qvinna; *Magna*, stor qvinna; o. s. v.

Andra Declinationen.

Gen. Sing. på *-i*.Mascuīna äro de flesta ord på *-us* eller *-r*; Neūtra af denna declination alla på *-um*.

1:o på <i>-us</i> .		
Singular.		Plur.
<i>N. Domīn-us</i> ; Herre.		<i>Domīn-i</i> ; Herrar.
<i>G. -i</i> ;		<i>-ōrum</i> ;
<i>D. -o</i> ;		<i>-is</i> ;
<i>A. -um</i> ;		<i>-os</i> ;
<i>V. -e</i> ;		<i>-i</i> ;
<i>A. -o</i> .		= Dativus.

2:o på *-r*.

Dessa declineras alldeles lika med dem på *-us*, blott man ihågkommer, att deras Voc. Sing. är alldeles lika med deras Nom. Sing.

3:o på <i>-um</i> .		
Singular.		Plur.
<i>N. Scann-um</i> ; bänk;		<i>Scann-a</i> ; bänkar;
<i>G. -i</i>		<i>-ōrum</i>
<i>D. -o</i>		<i>-is</i>
<i>A. =***)</i> N-o-m-i-n-a-t-i-v-u-s.		
<i>V. =</i> N-o-m-i-n-a-t-i-v-u-s.		
<i>A. -o</i>		= Dativus.

*) *Vocativus* är lika med *Nominativus* i både *Sing.* och *Plur.* af alla reguliera Substantiver, med undantag af dem på *-us* af 2:dra declinationen.

***) *Dativus* och *Ablativus Plur.* äro lika hos alla Latinska Substantiver.

****) Alla *Neutra* hafva *Accus.* och *Vocat.* = *Nominat.* — Dessa Casus ändas i *Plur.* alltid på *a*.

Öfningsexempel: *Numērus*, antal; *Amīcus*, vän; *Anīmus*, sinne; *Carus*, kär man; *Magnus*, stor man; *Puer* (gen. *puēri*), gosse; *Culter* (gen. *cultr-i*) knif; *Vir*, man; *Miser*, olycklig man; *Satur*, mätt; *Bonum*, gods; *Mentum*, haka; *Collum*, hals; *Carum*, kärt ting; *Magnum*, stort ting; o. s. v.

Tredje Declinationen.

Gen. Sing. på -is.

Masculīna äro somliga ord af denna declination, somliga äro *Feminīna* och soml. *Neūtra*. — Lexicon upplyser bäst härom för hvarje särskild gång. — Dock äro alltid *Neutra* de ord af denna declination, hvilka slutas i Nom. Sing. på *A*, *E*, *C* eller *T*.

1:o *Masculina* och *Feminina*.

Singul.	Plur.
<i>N.</i> (olika)	-es,
<i>G.</i> -is	-um, stund. -ium
<i>D.</i> -i	-ibus.
<i>A.</i> -em, stund. -im	-es.
<i>V.</i> = N o m i n a t i v u s.	
<i>A.</i> -e, stund. -i	= Dativus.

2:o *Neutra*.

Singul.	Plur.
<i>N.</i> (olika)	-a, stund. -ia;
<i>G.</i> -is	-um, stund. -ium
<i>D.</i> -i	-ibus.
<i>A.</i> = N o m i n a t i v u s.	
<i>V.</i> = N o m i n a t i v u s.	
<i>A.</i> -e, stund. -i	= Dativus.

Öfningsexempel: *Hom-o* (-nis), *c.* människa; *Car-o* (-nis), *f.* kött; *Pulm-o* (-ōnis), *m.* lunga; *Cons-ul* (-ūlis), *m.* Konsul; *Sal* (-is), *m.* salt; *Sol* (-is), *m.* sol; *Vectīg-ul* (-ālis), *n.* tull; *Can-on* (-ōnis), *m.* regel; *Li-en* (-ēnis), *m.* mjälte; *Pect-en* (-inis), *m.* kam; *Crim-en* (-inis), *n.* brott; *Nom-en* (-inis), *n.* namn; *Pat-er* (-ris), *m.* fader; *Orat-or* (-ōris), *m.* talare; *Arb-or* (-ōris), *f.* träd; *Hon-or* (-ōris), *m.* heder; *Muli-er* (-ēris), *f.* qvinna; *Rhet-or* (-ōris), *m.* vältalare; *Rob-ur* (-ōris), *n.* styrka; *Calc-ar* (-āris), *n.* sporre; *Æt-as* (-ātis) *f.* ålder; *Civ-is* (-is), *c.* medborgare; *Nav-is* (-is), *f.* skepp; *M-os* (-oris), *m.* sed; *Mor-s* (-tis), *f.* död; *Abi-es* (-ētis), *f.* gran; *Auc-eps* (-ūpis), *m.* fågelfångare; *Pe-s* (-dis), *m.* fot; *Cust-os* (-ōdis), *c.* vaktare; *Den-s* (-tis), *m.* tand; *Equ-es* (-ītis), *m.* ryttare; *Fron-s* (-dis), *f.* löf; *Fron-s* (-tis) *f.* panna; *Lap-is* (-īdis), *m.* sten; *Nub-es* (-is), *f.* moln; *Qui-es* (-ētis), *f.* hvila; *Sangu-is* (-inis), *f.* blod; *Virt-us* (-ūtis), *f.* dygd; *Tell-us* (-ūris), *f.* jord; *Corp-us* (-ōris), *n.* kropp; *O-s* (-ris), *n.* mun; *Os* (-sis), *n.* ben; *Ar-x* (-cis), *f.* slott; *Cerv-ix* (-īcis), *f.* nacke; *Jud-ex* (-īcis), *m.* domare; *Ni-x* (-vis), *f.* snö; *Rem-ex* (-īgis), *m.* roddare; *Re-x* (-gis), *m.* Konung; *Vo-x* (-cis), *f.* röst; *Ænigm-a* (-ātis), *n.* gåta; *Mar-e* (-is), *n.* haf; *Altār-e* (-is), *n.* altar; *Monīl-c* (-is), *n.* halsband; *Lac* (-tis), *n.* mjölk; *Cap-ut* (-ītis), *n.* hufvud; o. s. v.

Fjerde Declinationen.

Gen. Sing. på *-us* eller *-u*.*Masculina* eller *Feminina* äro orden på *-us* af denna declination; *Neutra* alla på *-u*. —

1:o på <i>-us</i> .		2:o på <i>-u</i> .	
Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
<i>N.</i> <i>-us</i> ;	<i>-us</i> ;	<i>N.</i> <i>-u</i> ;	<i>-ua</i> ;
<i>G.</i> <i>-us</i> ;	<i>-uum</i> ;	<i>G.</i> <i>-u</i> ;	<i>-uum</i> ;
<i>D.</i> <i>-ui</i> ;	<i>-ibus</i> , stund. <i>-ibus</i> .	<i>D.</i> <i>-u</i> ;	<i>-ibus</i> , stund. <i>-ibus</i> ;
<i>A.</i> <i>-um</i> ;	<i>-us</i> ;	<i>A.</i> = Nominativus.	
<i>V.</i> = Nominativus.		<i>V.</i> = Nominativus.	
<i>A.</i> <i>-u</i> ;	= Dativus.	<i>A.</i> <i>-u</i> ;	= Dativus.

Öfningsexempel: *Fructus*, *m.* frukt; *Currus*, *m.* vagn; *Manus*, *f.* hand; *Fluctus*, *m.* våg; *Cornu*, *n.* horn; *Genu*, *n.* knä; o. s. v.

Femte Declinationen.

Gen. Sing. på *-ei*.*Feminina* äro nästan alla ord af denna declination.

Sing.	Plur.
<i>N.</i> <i>-es</i> ;	<i>-es</i> .
<i>G.</i> <i>-ei</i> ;	<i>-erum</i> ;
<i>D.</i> <i>-ei</i> ;	<i>-ēbus</i> ;
<i>A.</i> <i>-em</i> ;	<i>-es</i> ;
<i>V.</i> = Nominativus.	
<i>A.</i> <i>-e</i> ;	= Dativus.

Öfningsexempel: *Dies*, *c.* dag; *Acies*, *f.* kant; *Res*, *f.* sak; *Spes*, *f.* hopp; *Superficies*, *f.* yta; o. s. v.

Cap. 3. Nomen Adjectivum.

1. Adjectivernas Böjningssätt.

Böjningssätten för de Latinska Adjectiverna äro 3. De åtskiljas genom ändelserna i Nominat. Sing.

1:o Adjectiver af 3 ändelser.

Dessa Adjectiver hafva i Nom. Sing. 3 olika ändelser, nemligen en för Masculinum, en för Femininum och en för Neutrum. T. ex. { *Masc. Car-us*, kär (man);
Fem. Car-a, kär (qvinna);
Neutr. Car-um, kärt (ting).

Sådana Adjectiver declineras { i *Masc.* såsom *Dominus* eller *Puer*, af 2:dra Declinat.
 i *Fem.* såsom *Stella* af 1:sta —
 i *Neutr.* såsom *Scammum* af 2:dra —

Singularis.			Pluralis.		
Masc.	Fem.	Neutr.	Masc.	Fem.	Neutr.
N. -us l. -r	-a	-um;	-i	-æ	-a;
G. -i	-æ	-i;	-ōrum	-ārum	-ōrum;
D. -o	-æ	-o;	-is genom alla 3 genera;		
A. -um	-am	-um;	-os	-as	-a;
V. -e l. -r	-a	-um;	= N-o-m-i-n-a-t-i-v-u-s.		
A. -o	-a	-o.	= D-a-t-i-v-u-s.		

Öfnings exempel: *Carus*, kär; *Probus*, rättsskaffens; *Acerbus*, bitter; *Doctus*, lärd; *Mis-er* (-ëra, -ërum), olycklig; *Pig-er* (-ra, -rum), lat; o. s. v.

2:o Adjectiver af 2 ändelser.

Dessa Adjectiver hafva i Nom. Sing. blott 2 olika ändelser, nemligen en gemensam för Masc. och Fem., samt en för Neutrum. T. ex. { *Masc.* och *Fem.* *Lev-is*, lätt;
 { *Neutr.* . . . *Lev-e*, lätt.

Sådana Adjectiver declineras { i *Masc.* och *Fem.* såsom *nav-is* af 3:e declinat.
 { i *Neutrum* . . . såsom *mar-e* af 3:e —

Singularis.			Pluralis.		
Masc.	Fem.	Neutr.	Masc.	Fem.	Neutr.
N. -is	-is	-e	-es	-es	-ia (-a)
G. -is genom alla 3 genera.			-ium (-um) genom alla 3 genera.		
D. -i genom alla 3 genera.			-ibus genom alla 3 genera.		
A. -em	-em	-e	-es	-es	-ia (-a)
V. = Nominativus.			= Nominativus.		
A. = D-a-t-i-v-u-s.			= D-a-t-i-v-u-s.		

Öfnings exempel: *Levis*, lätt; *Suavis*, ljuf; *Gravis*, tung; *Fortis*, tapper; *Acer* (i st. för *acris*), skarp; *Celer* (i st. för *celeris*), snabb; o. s. v.

3:o Adjectiver af 1 ändelse.

Dessa Adjectiver hafva i Nom. Sing. allenast en ändelse, som är gemensam för Masc., Fem. och Neutr. T. ex. *Masc.*, *Fem.* och *Neutr.* *Fel-ix*, lycklig.

Sådana Adjectiver declineras äfven såsom Substantiver af 3:e Declinationen.

Singularis.			Pluralis.		
Masc.	Fem.	Neutr.	Masc.	Fem.	Neutr.
N. <i>Fel-ix</i> genom alla 3 genera.			<i>Fel-ices</i>	-ices	-icia
G. -īcis genom alla 3 genera.			-īcium genom alla 3 genera.		
D. -īci genom alla 3 genera.			-īcibus genom alla 3 genera.		
A. -īcem, -īcem, -ix			-īces	-īces	-īcia
V. = Nominativus.			= Nominativus.		
A. -īce l. -īci genom alla 3 genera.			= D-a-t-i-v-u-s.		

Öfnings exempel: *Aud-ax* (-ācis), djerf; *Simpl-ex* (-īcis), enkel; *Praest-ans* (-antis), utmärkt; *Innoc-ens* (-entis), oskyldig; *Paup-er* (-ēris), fattig; o. s. v.

2. Adjectivernas Gradus.

De Latinska Adjectivernas Gradus äro desamma som de Svenskas, nämligen: *Positivus*, *Comparativus* och *Superlativus*.

Då *Positivus* är gifven, t. ex. *Car-us*, kär; så finnes i allmänhet:

1:o *Comparativus*, då till *Positivi Casus* på *i* (t. ex. *Cari* lägges ändelsen *-or*, för att få *Comparativets Masc. och Fem.*, samt *-us*, för att få dess *Neutrum*; t. ex.

Masc. o. Fem. Cari-or, kärare; — *Neutr. Cari-us*.

Comparativus declineras: { *i Masc. o. Fem.* såsom *hon-or* af 3:e declin.
 { *i Neutrum* . . . såsom *corp-us* af 3:e —

Singularis.

	<i>Masc.</i>	<i>Fem.</i>	<i>Neutr.</i>
<i>N.</i>	<i>-or</i>	<i>-or</i>	<i>-us</i>
<i>G.</i>	<i>-ōris</i> genom alla 3 genera.		
<i>D.</i>	<i>-ōri</i> genom alla 3 genera.		
<i>A.</i>	<i>-ōrem</i>	<i>-ōrem</i>	<i>-us</i>
<i>V.</i>	= <i>N o m i n a t i v u s</i> .		
<i>A.</i>	<i>-ōre</i> l. <i>ōri</i> , genom alla 3 genera.		

Pluralis.

	<i>Masc.</i>	<i>Fem.</i>	<i>Neutr.</i>
	<i>-ōres</i>	<i>-ōres</i>	<i>-ōra</i> .
	<i>-ōrum</i> genom alla 3 genera.		
	<i>-ōribus</i> genom alla 3 genera.		
	<i>-ōres</i>	<i>-ōres</i>	<i>-ōra</i> .
	= <i>N o m i n a t i v u s</i> .		
	= <i>D - a - t - i - v - u - s</i> .		

2:o *Superlativus*, då till *Positivi Casus* på *i* läggas ändelserna: *-ssimus*, *-ssima*, *-ssimum* **); t. ex. *Masc. Cari-ssimus*, kärast; *Fem. Cari-ssima*; *Neutr. Cari-ssimum*.

Superlativer declineras alldeles som *Positiver* på *-us*, *-a*, *-um*.

Öfnings exempel för Adjectivernas *Comparison* (böjningssätt genom gradus).

<i>Positivus</i>	<i>Car-us</i> , kär.	<i>Doct-us</i> , lärd.	<i>Lev-is</i> , lätt.	<i>Fort-is</i> , tapper.	<i>Fel-ix</i> , lycklig.	o. s. v.
<i>Comparat.</i>	<i>Cari-or</i> ,	<i>Docti-or</i> ,	<i>Levi-or</i> ,	<i>Forti-or</i> ,	<i>Felici-or</i> ,	
<i>Superlat.</i>	<i>Cari-ssimus</i> .	<i>Docti-ssimus</i> .	<i>Levi-ssimus</i> .	<i>Forti-ssimus</i> .	<i>Felici-ssimus</i> .	

ANDRA AFDELNINGEN.

Om

P R O N O M E N.

(Se nedanføre).

TREDJE AFDELNINGEN.

Om

V E R B U M.

1. I Latinet finnes, likasom i andra språk, 3 slags *Verbum* i afscende på bemärkelsen, nämligen: *Activum*, *Passivum* och *Neutrum*.

*) Men Adjectiver på *-r* (t. ex. *Pig-er*) hafva *Superlativus* på *errimus*, t. ex. *Masc. Pig-errimus*, *Fem. -errima*, *Neutr. -errimum*.

2. Vid hvarje Verbum märkas: *Form, Modus, Tempus, Numerus, Person, Hjelpverb* och *Conjugation.*

3. Formen är 2-faldig: $\left\{ \begin{array}{l} \textit{Activ}, \text{ som nyttjas för Verba Activa och Neutra; t. ex. } \textit{Am-o}, \text{ jag älskar; } \textit{Curr-o}, \text{ jag springer.} \\ \textit{Passiv}, \text{ för Verba Passiva och Deponentia *; t. ex. } \textit{Am-or}, \text{ jag älskas; } \textit{Hort-or}, \text{ jag förmanar.} \end{array} \right.$

* *Deponens* säges ett verbum vara, om det brukas endast i *Passiv* form, men har *Activ* eller *Neutral* betydelse.

4. *Modus, Tempus, Numerus* och *Persona* äro desamma som i *Svenskan*.

5. *Hjelpverb* (verbum auxiliäre) finnes blott ett enda i *Latinet*, nämligen *esse* att vara. Det conjugeras på följande sätt:

INDICATIVUS.		CONJUNCTIVUS.		IMPERATIVUS.	
		<i>Præsens.</i>		<i>Præsens.</i>	
<i>Sing.</i> Sum , jag är.		<i>Sing.</i> Sim , jag må vara.		<i>Sing.</i> 2 <i>Person.</i> Es , var Du.	
Es , du är.		-s, du må vara.		<i>Plur.</i> 2 <i>Person.</i> Este , varen J.	
Est , han är.		-t, han må vara.			
<i>Plur.</i> Sumus , vi äro.		<i>Plur.</i> -mus, vi må vara.		<i>Futurum.</i>	
Estis , J ären.		-tis, J må vara.		<i>Sing.</i> 2. Esto , Du skall vara.	
Sunt , de äro.		-nt, de må vara.		3. Esto , Han skall vara.	
<i>Imperfectum.</i>		<i>Imperfectum.</i>		<i>Imperfectum.</i>	
<i>Sing.</i> Era-m , jag var.		<i>Sing.</i> Esse-m , jag skulle vara.		<i>Plur.</i> 2. Estote , J skolen vara.	
-s,		-s,		3. Sunto , De skola vara.	
-t,		-t;			
<i>Plur.</i> Erā-mus ,		<i>Plur.</i> Essē-mus ,		INFINITIVUS.	
-tis,		-tis,		<i>Præs. o. Imperf.</i> Esse , att vara.	
-nt.		-nt.		<i>Perf. o. Plusqu.</i> Fu-isse , att ha varit.	
<i>Perfectum.</i>		<i>Perfectum.</i>		<i>Fut.</i> Futurus , -a, -um esse att skola vara.	
<i>Sing.</i> Fu-i , jag har varit.		<i>Sing.</i> Fu-ërim , jag må hafva v.		<i>Participium.</i>	
-isti,		-ëris,		<i>Præs. o. Imperf.</i> Ens , varande.	
-it;		-ërit;		<i>Fut.</i> Futurus , -a, -um, blifvande eller skolande vara.	
<i>Plur.</i> -īmus,		<i>Plur.</i> -ërimus,			
-īstis,		-ëritis,			
-ëruunt l. -ëre.		-ërint.			
<i>Plusquamperfectum.</i>		<i>Plusquamperfectum.</i>			
<i>Sing.</i> Fu-ëram , jag hade varit.		<i>Sing.</i> Fu-issēm , j. skulle hafva v.			
-ëras,		-issēs,			
-ërat;		-issēt;			
<i>Plur.</i> -erāmus,		<i>Plur.</i> -issēmus,			
-erātis,		-issētis,			
-ërant.		-issent.			
<i>Futurum.</i>		<i>Futurum.</i>			
<i>Sing.</i> Er-o , jag skall vara.		<i>Sing.</i> Fu-ëro *), jag skall hafva v.			
-is,		-ëris,			
-it;		-ërit;			
<i>Plur.</i> -īmus,		<i>Plur.</i> -ërimus,			
-ītis,		-ëritis,			
-unt.		-ërint.			

*) *Futurum Coniunctivi* plägar ock kallas *Futurum Exactum.*

6. De reguliera *Conjugationerna* i Latinet äro 4. De åtskiljas genom verbernas olika ändelse i Præsens Infinitivi Activi, så att ett verbum af

- 1:sta Conjugationen ändas i Præs. Infin. Act. på **äre**, t. ex. **Am-äre**, att älska;
 2:dra „ **äre**, t. ex. **Mon-äre**, att förmana;
 3:dje „ **äre**, t. ex. **Em-äre**, att köpa;
 4:de „ **äre**, t. ex. **Pun-äre**, att straffa.

Alla verber af dessa Conjugationer ändas i Præs. Indic. Act. på **-o**, och i Præs. Indic. Pass. på **-or**.

Anmärkn. De Latinska Conjugationerna blifva ganska lätta derigenom, att de hafva några få *stamtempora*, genom hvilka alla de öfriga tempora, i Activa och Passiva formen, bildas endast genom ändelsernas förändring. Dessa *stamtempora* finnas alla i Activa formen och äro:

- 1:o *Præsens Indicativi*;
 2:o *Perfectum Indicativi*;
 3:o *Supinum*;
 4:o *Præsens Infinitivi*.

Man plägar alltid uppräknat dessa *stamtempora* hos ett verbum, innan man börjar att conjugera detsamma. Detta kallas att säga *Thema* på ett verbum. Sålunda är *Thema* på

	<i>Pr. Ind.</i>	<i>Perf. Ind.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Pr. Infjn.</i>
1:sta Conjugat. t. ex.	Am-o ,	Amāv-i ,	Amāt-um ,	Amār-e ;
2:dra „ t. ex.	Mon-ō ,	Monū-i ,	Monīt-um ,	Monēr-e ;
3:dje „ t. ex.	Em-o ,	Em-i ,	Emt-um ,	Emēr-e ;
4:de „ t. ex.	Pun-ō ,	Punīv-i ,	Punīt-um ,	Punīr-e .

ACTIVA FORMEN.

	1:sta Conjugationen I — N —	2:dra Conjugationen. D — I — C —	3:dje Conjugationen. A — T — Ī —	4:de Conjugationen. V — U — S.
Præsens.	<i>Sing.</i> Am-o, jag älskar. -as, -at; <i>Plur.</i> -āmus, -ātis, -ant.	<i>Sing.</i> Mon-ōo, jag förmanar. -es, -et; <i>Plur.</i> -ēmus, -ētis, -ent.	<i>Sing.</i> Em-o, jag köper. -is, -it; <i>Plur.</i> -īmus, -ītis, -unt.	<i>Sing.</i> Pun-īo, jag straffar. -is, -it; <i>Plur.</i> -īmus, -ītis, -iunt.
Imperfectum.	<i>Sing.</i> -ābam, jag älskade. -ābas, -ābat; <i>Plur.</i> -abāmus, -abātis, -ābant.	<i>Sing.</i> -ēbam, j. förmanade -ēbas, -ēbat; <i>Plur.</i> -ebāmus, -ebātis, -ēbant.	<i>Sing.</i> -ēbam, jag köpte. -ēbas, -ēbat; <i>Plur.</i> -ebāmus, -ebātis, -ēbant.	<i>Sing.</i> -iēbam, j. straffade. -iebas, -iebat; <i>Plur.</i> -iebāmus, -iebātis, -iebānt.
Perfectum.	<i>Sing.</i> Amāv-i, jag <i>har</i> älskat. -īsti, -it; <i>Plur.</i> -īmus, -īstis, -ērunt l. ēre.	<i>Sing.</i> Monū-i, j. <i>har</i> förmanat -īsti, -it. <i>Plur.</i> -īmus, -īstis, -ērunt, l. -ēre.	<i>Sing.</i> Em-i, jag <i>har</i> köpt. -īsti, -it; <i>Plur.</i> -īmus, -īstis, -ērunt l. -ēre	<i>Sing.</i> Punīv-i, j. <i>har</i> straffat -īsti, -it; <i>Plur.</i> -īmus, -īstis, -ērunt l. ēre.
Plusquamperfectum.	<i>Sing.</i> -ēram, j. <i>hade</i> älsk. -ēras, -ērat; <i>Plur.</i> -erāmus, -erātis, -ērānt.	<i>Sing.</i> -ēram, j. <i>hade</i> förm. -ēras, -ērat; <i>Plur.</i> -erāmus, -erātis, -ērānt.	<i>Sing.</i> -ēram, j. <i>hade</i> köpt. -ēras, -ērat; <i>Plur.</i> -erāmus, -erātis, -ērānt.	<i>Sing.</i> -ēram, j. <i>hade</i> str. -ēras, -ērat; <i>Plur.</i> -erāmus, -erātis, -ērānt.
Futurum.	<i>Sing.</i> Am-ābo, j. <i>skall</i> älska. -ābis, -ābit; <i>Plur.</i> -abīmus, -abītis, -ābunt.	<i>Sing.</i> Mon-ēbo, j. <i>skall</i> förmana -ēbis, -ēbit; <i>Plur.</i> -ebīmus, -ebītis, -ēbunt.	<i>Sing.</i> Em-am, jag <i>skall</i> köpa. -es, -et; <i>Plur.</i> -ēmus, -ētis, -ent.	<i>Sing.</i> Pun-īam, j. <i>skall</i> straffa -ies, -iet; <i>Plur.</i> -iēmus, -iētis, -ient.

ACTIVA FORMEN.

	1:sta Conjugationen. C — O — N	2:dra Conjugationen. — J — U — N	3:dje Conjugationen. — C — T — Ī	4:de Conjugationen. — V — U — S.
<i>Præsens.</i>	<i>Sing.</i> Am-em, jag må älska. -es, -et; <i>Plur.</i> -ēmus, -ētis, -ent.	<i>Sing.</i> Mon-ēam, j. må förmana -ēas, -ēat; <i>Plur.</i> -eāmus, -eātis, -ēant.	<i>Sing.</i> Em-am, jag må köpa. -as, -at; <i>Plur.</i> -āmus, -ātis, -ant.	<i>Sing.</i> Pun-īam, j. må straffa. -īas, -īat; <i>Plur.</i> -iāmus, -iātis, -īant.
<i>Imperfectum.</i>	<i>Sing.</i> Amār-em, j. skulle älska -es, -et; <i>Plur.</i> -ēmus, -ētis, -ent.	<i>Sing.</i> Monēr-em, j. skulle förm. -es, -et; <i>Plur.</i> -ēmus, -ētis, -ent.	<i>Sing.</i> Emēr-em, j. skulle köpa -es, -et; <i>Plur.</i> -ēmus, -ētis, -ent.	<i>Sing.</i> Punīr-em, j. skulle straffa -es; -et; <i>Plur.</i> -ēmus, -ētis, -ent.
<i>Perfectum.</i>	<i>Sing.</i> Amav-ērim, j. må hafva -ēris, -ērit; <i>Plur.</i> -ērīmus, -ērītis, -ērint.	<i>Sing.</i> Monu-ērim, j. må hafva -ēris, -ērit; <i>Plur.</i> -ērīmus, -ērītis, -ērint.	<i>Sing.</i> Em-ērim, j. må hafva k. -ēris, -ērit; <i>Plur.</i> -ērīmus, -ērītis, -ērint.	<i>Sing.</i> Puniv-ērim, j. må hafva -ēris, -ērit; <i>Plur.</i> -ērīmus, -ērītis, -ērint.
<i>Plusquamperfectum.</i>	<i>Sing.</i> -īssem, jag skulle hafva ä. -isses, -isset; <i>Plur.</i> -issēmus, -issētis, -issent.	<i>Sing.</i> -īssem, jag skulle hafva förn. -isses, -isset; <i>Plur.</i> -issēmus, -issētis, -issent.	<i>Sing.</i> -īssem, j. skulle haf- va köpt. -isses, -isset; <i>Plur.</i> -issēmus, -issētis, -issent.	<i>Sing.</i> -īssem, jag skulle hafva str. -isses, -isset; <i>Plur.</i> -issēmus, -issētis, -issent.
<i>Futurum.</i>	<i>Sing.</i> -ēro, j. skall hafva -ēris, -ērit; <i>Plur.</i> -ērīmus, -ērītis, -ērint.	<i>Sing.</i> -ēro, j. skall hafva -ēris, -ērit; <i>Plur.</i> -ērīmus, -ērītis, -ērint.	<i>Sing.</i> -ēro, j. skall hafva k. -ēris, -ērit; <i>Plur.</i> -ērīmus, -ērītis, -ērint.	<i>Sing.</i> -ēro, j. skall hafva -ēris, -ērit; <i>Plur.</i> -ērīmus, -ērītis, -ērint.

ACTIVA FORMEN.

	1:sta Conjugationen. I — M — P	2:dra Conjugationen. — E — R — A	3:dje Conjugationen. — T — Ī — V	4:de Conjugationen. — U — S.
Præsens	Sing. 2. Am-a , älska Du! Plur. 2. -āte, älsker J!	Mon-e , förmana Du! -ēte, förmaner J!	Ēm-e , köp Du! -īte, köper J!	Pun-i , straffa Du! -īte, straffer J!
Futurum.	Sing. 2. -āto Du <i>skall</i> ä! 3. -āto Han <i>skall</i> ä! Plur. 2. -atōte J <i>skolen</i> ä! 3. -anto De <i>skola</i> ä!	-ēto, Du <i>skall</i> förn! -ēto, Han <i>skall</i> f. f! -etōte, J <i>skolen</i> f. f! -ento, De <i>skola</i> f. f!	-īto, Du <i>skall</i> köpa! -īto, Han <i>skall</i> köpa! -itōte, J <i>skolen</i> köpa! -unto, De <i>skola</i> köpa!	-īto, Du <i>skall</i> str. str. ! -īto, Han <i>skall</i> str. str. ! -itōte, J <i>skolen</i> str. str. ! -iunto, De <i>skola</i> str. str. !
	I — N — F	— I — N — I	— T — Ī — V	— U — S.
Fut. Perf. o. Plq. Pr. o. Imp.	Amār-e , att älska. Amav-isse , att <i>hafva</i> ä. Amat-ūrus , -a, -um esse, att <i>skola</i> älska.	Monēr-e , att förmana. Monu-isse , att <i>hafva</i> f. f. Monit-ūrus , -a, -um esse, att <i>skola</i> förn.	Emēr-e , att köpa. Em-isse , att <i>hafva</i> köpt. Emt-ūrus , -a, -um esse, att <i>skola</i> k.	Punīr-e , att straffa. Puniv-isse , att <i>hafva</i> straffat. Punit-ūrus , -a, -um esse, att <i>skola</i> str.
Gerundium *)	Nom. o. Acc. Am-andum att ä. Gen. -andi, att ä. Dat. o. Abl. -ando, för, i, af att älska.	Mon-endum , att förn. -endi, att förmana. -endo, för, i, af att förmana.	Ēm-endum , att köpa. -endi, att köpa. -endo, för, i, af att köpa.	Pun-iendum , att straffa. -iendi, att straffa. -iendo, för, i, af att straffa.
Supinum.	Acc. Amat-um , till att ä. Abl. -u, att älska.	Monīt-um , till att förn. -u, att förmana.	Emt-um , till att köpa. -u, att köpa.	Punīt-um , till att str. -u, att straffa.
	P — a —	r — t — i — e	— i — p — ĩ	— u — m.
Fut. Pr. o. Imp.	Am-ans , älskande. Amat-urus , -a, -um, <i>skolande</i> älska.	Mon-ens , förmanande. Monit-urus , -a, -um, <i>skolande</i> förmana.	Em-ens , köpande. Emt-urus , -a, -um, <i>skolande</i> förmana.	Pun-ens , straffande. Punit-urus , -a, -um, <i>skolande</i> straffa.

*) Gerundium och Supinum äro likasom Casus af Præsens Infinitivi och nyttjas, när framför Infinitivus stå ord, som fordra viss Casus.

Anmärkning. Om man genomser de åfvanstående Verberna; så finnes lätt, huru alla tempora i den Activa Formen af ett gifvet verbum igenfinnes, så snart detta verbs stamtempora äro kända. Tagom t. ex. *Am-o* af 1:sta Conjugationen!

INDICATIVUS.

Præsens. *Am-o* är 1:sta Stamtempus.

Imperf. *Am-ābam* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-ābam*.

Perfect. *Amāv-i* är 2:dra Stamtempus.

Plusqu. *Amav-eram* fås af 2:dra Stamtempus, då ändelsen *-i* bytes till *-eram*.

Futur. *Am-ābo* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-ābo*.

CONJUNCTIVUS.

Præsens. *Am-em* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-em*.

Imperf. *Amar-em* fås af 4:de Stamtempus, då ändelsen *-e* bytes till *-em*.

Perfect. *Amav-erim* fås af 2:dra Stamtempus, då ändelsen *-i* bytes till *-erim*.

Plusqu. *Amav-essem* fås af 2:dra Stamtempus, då ändelsen *-i* bytes till *-essem*.

Futur. *Amav-ero* fås af 2:dra Stamtempus, då ändelsen *-i* bytes till *-ero*.

IMPERATIVUS.

Præsens. *Am-a* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-a*.

INFINITIVUS.

Præs. o. Imp. *Amār-e* är 4:de Stamtempus.

Perf. o. Plusq. *Amav-isse* fås af 2:dra Stamtempus, då ändelsen *-i* bytes till *-isse*.

Futur. *Amat-ūrus esse* fås af 3:dje Stamtempus, då ändelsen *-um* bytes till *-ūrus*, och Infinitiven *esse* tillägges.

Gerund. . . . *Am-andum* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-andum*.

Supin. *Amāt-um* är 3:dje Stamtempus.

Partic. Præs. *Am-ans* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-ans*.

Fut. *Amat-ūrus* fås af 3:dje Stamtempus, då ändelsen *-um* bytes till *-ūrus*.

Ungefär på enahanda sätt finnas alla tempora, uti de 3 andra Conjugationernas Activa Form, af de 4 Stamtempora.

Af Activa formens Stamtempora bildas äfven alla tempora i den Passiva formen. Men man plägar ändock äfven i Passivum säga ett slags Thema. Man uppräknar då:

Præsens och Perf. Indic. samt Præs. Infinit.

T. ex. 1:o	<i>Am-or,</i>	<i>Amāt-us sum,</i>	<i>Amār-i;</i>
2:o	<i>Mon-ēor,</i>	<i>Monīt-us sum,</i>	<i>Monēr-i;</i>
3:o	<i>Em-or,</i>	<i>Emt-us sum,</i>	<i>Em-i;</i>
4:o	<i>Pun-īor,</i>	<i>Punīt-us sum,</i>	<i>Punīr-i.</i>

P A S S I V A F O R M E N.

	1:sta Conjugationen. I — N —	2:dra Conjugationen. D — I — C —	3:dje Conjugationen. A — T — Ī —	4:de Conjugationen. V — U — S.
Præsens.	<i>Sing.</i> Am-or , jag älskas. -āris, l. āre, -ātur; <i>Plur.</i> -āmur, -āmīni, -āntur.	<i>Sing.</i> Mon-ōor , jag förmanas. -ēris l. ēre, -ētur; <i>Plur.</i> -ēmur, -ēmīni, -entur.	<i>Sing.</i> Ēm-or , jag köpes. -ēris l. -ēre, -ītur; <i>Plur.</i> -īmur, -īmīni, -untur.	<i>Sing.</i> Pun-īor , jag straffas. -īris l. -īre, -ītur; <i>Plur.</i> -īmur, -īmīni, -iuntur.
Imperfectum.	<i>Sing.</i> -ābar, jag älskades. -abāris l. -abāre, -abātur. <i>Plur.</i> -abāmur, -abāmīni, -abantur.	<i>Sing.</i> -ēbar, j. förmanades. -ebāris l. ebāre, -ebātur; <i>Plur.</i> -ebāmur, -ebāmīni, -ebantur.	<i>Sing.</i> -ēbar, jag köptes. -ebāris l. ebāre, -ebātur. <i>Plur.</i> -ebāmur, -ebāmīni, -ebantur.	<i>Sing.</i> -iēbar, j. straffades. -iebāris l. -iebāre, -iebātur; <i>Plur.</i> -iebāmur, -iebāmīni, -iebantur.
Perfectum.	<i>Sing.</i> Amat-us , -a, -um sum, *) es, est; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a sumus, estis, sunt. *) jag <i>har</i> blifvit älskad.	<i>Sing.</i> Monit-us , -a, -um sum, *) es, est; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a sumus, estis, sunt. *) jag <i>har</i> blifvit förm:d.	<i>Sing.</i> Emit-us , -a, -um sum, *) es, est; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a sumus, estis, sunt. *) jag <i>har</i> blifvit köpt.	<i>Sing.</i> Punit-us , -a, -um sum, *) es, est; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a sumus, estis, sunt. *) jag <i>har</i> blifvit straffad.
Plusquamperfectum.	<i>Sing.</i> -us, -a, -um eram *) eras, erat; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a erāmus, erātis, erant. *) jag <i>hade</i> blifvit älskad	<i>Sing.</i> -us, -a, -um eram *) eras, erat; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a erāmus, erātis, erant. *) jag <i>hade</i> blifvit förm:d	<i>Sing.</i> -us, -a, -um eram, *) eras, erat; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a erāmus, erātis, erant. *) jag <i>hade</i> blifvit köpt.	<i>Sing.</i> -us, -a, -um eram *) eras, erat, <i>Plur.</i> -i, -æ, -a erāmus, erātis, erant. *) jag <i>hade</i> blifvit straffad
Futurum.	<i>Sing.</i> Am-ābor , j. <i>skall</i> älskas. -ābēris l. -ābēre, -ābītur; <i>Plur.</i> -ābīmur, -abīmīni, -abuntur.	<i>Sing.</i> Mon-ēbor , j. <i>skall</i> förm:s. -ēbēris l. ēbēre, -ēbītur; <i>Plur.</i> -ēbīmur, -ebīmīni, -ebuntur.	<i>Sing.</i> Ēm-ar , jag <i>skall</i> köpas. -ēris l. -ēre, -ētur; <i>Plur.</i> -ēmur, -emīni, -entur.	<i>Sing.</i> Pun-iar , j. <i>skall</i> straffas. -iēris l. -iēre, -iētur; <i>Plur.</i> -iēmur, -iēmīni, -ientur.

P A S S I V A F O R M E N.

	1:sta Conjugation. C — O — N	2:dra Conjugation. — J — U — N —	3:dje Conjugation. C — T — Ī — V	4:de Conjugation. — U — S.
<i>Præsens.</i>	<i>Sing.</i> Am-er jag må älskas. -ēris l. ēre, -ētur; <i>Plur.</i> -ēmur, -ēmini, -ēntur.	<i>Sing.</i> Mon-ēar, j. må förmanas. -cāris l. -cāre, -cātur; <i>Plur.</i> -cāmur, -cāmini, -cantur.	<i>Sing.</i> Em-ar, jag må köpas. -āris l. -āre, -ātur; <i>Plur.</i> -āmur, -āmini, -antur.	<i>Sing.</i> Pun-īar jag må straffas. -iāris l. iāre, -iātur; <i>Plur.</i> -iāmur, -iāmini, -iāntur.
<i>Imperfectum.</i>	<i>Sing.</i> Amār-er, jag skulle ä. -ēris l. ēre, -ētur; <i>Plur.</i> -ēmur, -ēmini, -entur.	<i>Sing.</i> Monēr-er jag skulle f. -ēris l. -ēre, -ētur; <i>Plur.</i> -ēmur, -ēmini, -entur.	<i>Sing.</i> Emēr-er, j. skulle köpas. -ēris l. ēre, -ētur; <i>Plur.</i> -ēmur, -ēmini, -entur.	<i>Sing.</i> Punīr-er, j. skulle str. -ēris l. -ēre, -ētur; <i>Plur.</i> -ēmur, -ēmini, -entur.
<i>Perfectum.</i>	<i>Sing.</i> Amat-us, -a, -um sim *), sis, sit; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a simus, sitis, sint. *) jag må hafva bl. ä.	<i>Sing.</i> Monīt-us, -a, -um sim *), sis, sit; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a simus, sitis, sint. *) jag må hafva bl. förn.	<i>Sing.</i> Emt-us, a-, -um sim *), sis, sit; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a simus, sitis, sint. *) jag må hafva bl. köpt	<i>Sing.</i> Punīt-us, -a, um sim *), sis, sit; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a simus, sitis, sint. *) jag må hafva bl. str.
<i>Plusquamperfectum.</i>	<i>Sing.</i> -us, -a, -um essem *), esses, esset; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a essēmus, essētis, essent. *) jag skulle hafva bl. ä.	<i>Sing.</i> -us, -a, um essem *), esses, esset; <i>Plur.</i> -i, -æ, a essēmus, essētis, essent. *) jag skulle hafva bl. f.	<i>Sing.</i> -us, -a, um essem *), esses, esset; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a essēmus, essētis, essent. *) jag skulle hafva bl. k.	<i>Sing.</i> -us, -a, -um essem *), esses, esset; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a essēmus, essētis, essent. *) jag skulle hafva bl. s.
<i>Futurum.</i>	<i>Sing.</i> -us, -a, -um fuēro *), fuēris, fuērit; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a fuērīmus, fuērītis, fuērīnt. *) jag skall hafva bl. ä.	<i>Sing.</i> -us, -a, -um fuēro *), fuēris, fuērit; <i>Plur.</i> -i, æ, -a fuērīmus, fuērītis, fuērīnt. *) jag skall hafva bl. f.	<i>Sing.</i> -us, -a, um fuēro *), fuēris, fuērit; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a fuērīmus, fuērītis, fuērīnt. *) jag skall hafva bl. k.	<i>Sing.</i> -us, -a, -um fuēro *), fuēris, fuērit; <i>Plur.</i> -i, -æ, -a fuērīmus, fuērītis, fuērīnt. *) jag skall hafva bl. str.

P A S S I V A F O R M E N.

	1:sta Conjugation. I — M —	2:dra Conjugation. P — E — R —	3:dje Conjugation. A — T — Ī — V	4:de Conjugation. — U — S.
Præs.	Sing. 2. Amār-e älskes Du! Plur. 2. Am-āmini ä. J!	Monēr-e förmanes Du! Mon-ēmīni förmanens J!	Emēr-e köpes Du! Em-īmīni köpens J!	Punīr-e straffes Du! Pun-īmīni straffens J!
Futurum.	Sing. 2. -ātor Du <i>sk.</i> ä! „ 3. -ātor Han <i>sk.</i> ä! Pl. 2. -āmīnor J <i>sk.</i> ä! „ 3. -antor De <i>sk.</i> ä!	-ētor Du <i>skall</i> förmanas! -ētor Han <i>sk.</i> förmanas! -ēmīnor J <i>sk.</i> förm.! -entor De <i>sk.</i> förm.!	-ītor Du <i>sk.</i> köpas! -ītor Han <i>sk.</i> köpas! -īmīnor J <i>sk.</i> köpas! -untor De <i>sk.</i> köpas!	-ītor Du <i>sk.</i> straffas! -ītor Han <i>sk.</i> straffas! -īmīnor J <i>sk.</i> straffas! -iuntor De <i>sk.</i> straffas!
	I — N — F	— I — N — I	— T — Ī — V	— U — S.
Fut. Perf. o. Plq. Præs. o. Imp.	Amār-i att älskas.	Monēr-i att förmanas.	Em-i att köpas.	Punīr-i att straffas.
Fut.	Amāt-us , -a, -um esse att <i>hafva</i> blifvit ä.	Monīt-us , -a, -um esse att <i>hafva</i> bl. förm.	Emt-us , -a, -um esse att <i>hafva</i> blifvit köpt.	Punīt-us , -a, -um esse atth <i>afva</i> blifvit str.
	Amāt-um iri *) att <i>skola</i> <i>la</i> älskas.	Monīt-um iri att <i>skola</i> förmanas.	Emt-um iri att <i>skola</i> köpas.	Punīt-um iri att <i>skola</i> straffas.
	P — a —	r — t — i — c	— i — p — i	— u — m.
Fut. Præteritum.	Amāt-us , -a, -um äl- skad.	Monīt-us , -a, -um för- manad.	Emt-us , -a, -um köpt.	Punīt-us , -a, -um straf- fad.
	Am-andus , -a, -um den som <i>skall</i> älskas.	Mon-endus , -a, um den som <i>skall</i> förmanas.	Em-endus , -a, -um den som <i>skall</i> köpas.	Punī-endus , -a, -um den som <i>skall</i> straffas.

*) *Amat-um iri* är sammansatt af *iri* (att gås) och Supinum *Amatum* (till att älska). *Att gås till att älska* är det samma som *att skola älskas*.

Anmärkingar.

Låtom oss nu tillse, huru lätt alla tempora af ett Verbs Passiva form finnas af samma verbs stamtempora i den Activa formen! Tagom t. ex. *Amor* af den första Conjugationen!

INDICATIVUS.

Præsens. *Am-or* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-or*.

Imperf. *Am-ābar* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-ābar*.

Perfect. *Amāt-us sum* fås af 3:dje Stamtempus, då ändelsen *-um* bytes till *-us*, och *sum* tillägges.

Plusqu. *Amāt-us eram* fås af 3:dje Stamtempus, då ändelsen *-um* bytes till *-us*, och *eram* tillägges.

Futur. *Am-ābor* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-ābor*.

CONJUNCTIVUS.

Præsens. *Am-er* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-er*.

Imperf. *Amār-er* fås af 4:de Stamtempus, då ändelsen *-e* bytes till *-er*.

Perfect. *Amāt-us sim* fås af 3:dje Stamtempus, då ändelsen *-um* bytes till *-us*, och *sim* tillägges.

Plusqu. *Amāt-us essem* fås af 3:dje Stamtempus, då ändelsen *-um* bytes till *-us*, och *essem* tillägges.

Futur. *Amāt-us fuēro* fås af 3:dje Stamtempus, då ändelsen *-um* bytes till *-us*, och *fuēro* tillägges.

IMPERATIVUS.

Præsens. *Amār-e* är alldeles lika med 4:de Stamtempus.

INFINITIVUS.

Præs. o. Imp. *Amār-i* fås af 4:de Stamtempus, då ändelsen *-e* bytes till *-i*.

Præteritum. *Amāt-us esse* fås af 3:dje Stamtempus, då änd. *-um* bytes till *-us*, och *esse* tillägges.

Futurum. *Amāt-um iri* är sjelfva 3:dje Stamtempus med tillagdt *iri*.

Partic. Præt. *Amāt-us* fås af 3:dje Stamtempus, då ändelsen *-um* bytes till *-us*.

„ *Fut.* *Am-andus* fås af 1:sta Stamtempus, då ändelsen *-o* bytes till *-andus*.

Ungefär på enahanda sätt finnas, i de öfrige Conjugationernas Passiva form, alla tempora af de 4 Stamtempora i den Activa formen.

Vid de flesta verba *Deponentia* nyttjas:

1:o *Futurum Infinitivi* af den activa formen (ej af den passiva);

2:o *Gerundium* och *Supinum*;

3:o 4 *Participier*, näml. *Præs.* och *Fut.* af den activa formen, samt *Præteritum* och *Fut.* af den passiva; men då hafva de 3 första activ betydelse, och endast det 4:de passiv; t. ex. af verb. depon. *Hort-or* (jag förmanar) af 1:sta Conjugationen:

Partic. Præsens. *Hort-ans* förmanande;

Fut. Act. *Hortat-ūrus*, den som *skall* förmana;

Præt. Pass. *Hortat-us*, den som *har* förmanat;

Fut. Pass. *Hort-andus*, den som *skall* förmanas.

I stället för *Futurum Indicativi* och *Conjunctivi* brukas i vissa fall *Futurum Participii* med verbum *sum*. T. ex.

i stället för *Amabo*, jag skall älska, säges: *Amaturus sum* {*sum* (jag är) *Amaturus* (den som skall älska)};

och i stället för *Amabor*, jag skall älskas, säges: *Amandus sum* {*sum* (jag är) *Amandus* (den som skall älskas)}.

Detta kallas *Futurum Periphrasticum*, det förra *Activum*, det sednare *Passivum*.

Ö f n i n g s e x e m p e l :

Första Conjugationen.

Activa Formens Thema.

1. *Opt-o, optāv-i, optāt-um, optār-e*; önska.
2. *Laud-o, laudāv-i, laudāt-um, laudār-e*; berömma.
3. *Bal-o, balāv-i, balāt-um, balār-e*; bräka.
4. Brukas ej, emedan *hortor* är deponens.

Passiva formens Thema.

- Opt-or, optāt-us sum, optār-i.*
Laud-or, laudāt-us sum, laudār-i.
 Brukas ej, emedan *balo* är verb. neutrum.
Hort-or, hortāt-us sum, hortār-i; förmana.

Andra Conjugationen.

1. *Præb-ëo, præbū-i, præbīt-um, præbēr-e*; gifva.
2. *Tac-ëo, tacū-i, tacīt-um, tacēr-e*; tiga.
3. *Doc-ëo, docū-i, doct-um, docēr-e*; lära.
4. Brukas ej, emedan *tuëor* är deponens.

- Præb-ëor, præbīt-us sum, præbēr-i.*
 Brukas ej, emedan *taceo* är ett verb. neutr.
Doc-ëor, doct-us -um, docēr-i.
Tu-ëor, tuīt-us sum, tuēr-i; skydda.

Tredje Conjugationen.

1. *Vis-o, vis-i, vis-um, visēr-e*; bese.
2. *Rū-o, rū-i, rūt-um, rūēr-e*; ramla.
3. *Leg-o, leg-i, lect-um, legēr-e*; läsa.
4. — — — — — — — — — —

- Vis-or, vis-us sum, vis-i.*
Leg-or, lect-us sum, leg-i.
Ut-or, us-us sum, ut-i; nyttja.

Fjerde Conjugationen.

1. *Aud-io, audīv-i, audīt-um, audīr-e*; höra.
2. *Erud-io, erudīv-i, erudīt-um, erudīr-e*; undervisa.
3. *Dorm-io, dormīv-i, dormīt-um, dormīr-e*; sofva.
4. — — — — — — — — — —

- Aud-ior, audīt-us sum, audīr-i.*
Erud-ior, erudīt-us sum, erudīr-i.
Bland-ior, blandīt-us sum, blandīr-i; smickra.

FJERDE AFDELNINGEN.

Om

PARTIKLARNE.

1. *Adverbier* äro: *hic*, här; *ibi*, der; *semper*, alltid; *satis*, nog; *bene*, väl; *male*, illa; o. s. v.

Somliga adverbier hafva gradus, t. ex.

<i>Positiv.</i>	<i>Sæpe</i> , ofta;	<i>Diu</i> , länge;	<i>Fortiter</i> , tappert;	o. s. v.
<i>Compar.</i>	<i>Sæpius</i> , oftare;	<i>Diutius</i> , längre;	<i>Fortius</i> , tapprare;	
<i>Superl.</i>	<i>Sæpissime</i> , oftast;	<i>Diutissime</i> , längst;	<i>Fortissime</i> , tapprast;	

2. *Præpositionerna* i latinet äro af 4 arter, nämligen:

a) som fordra *Accusativus*:

<i>Ad</i> , till;	<i>Contra</i> , emot (ovän);	<i>Ob</i> , <i>Propter</i> , förskull;	<i>Secundum</i> , längs efter;
<i>Adversus</i> l. <i>-um</i> , emot;	<i>Erga</i> , emot (vän);	<i>Penes</i> , hos;	<i>Secus</i> , bredvid;
<i>Ante</i> , framför;	<i>Extra</i> , utanför;	<i>Per</i> , igenom;	<i>Supra</i> , åfvanför;
<i>Apud</i> , hos;	<i>Intra</i> , inom;	<i>Pone</i> , bakom;	<i>Trans</i> , <i>Ultra</i> , på andra sidan;
<i>Cis</i> , <i>Citra</i> , hitom;	<i>Infra</i> , under;	<i>Post</i> , bakefter;	<i>Versus</i> , emot, åt;
<i>Circum</i> , <i>Circa</i> , omkring;	<i>Inter</i> , emellan;	<i>Præter</i> , utom;	<i>Usque</i> , ända till.
<i>Circiter</i> , vid pass;	<i>Juxta</i> , bredvid;	<i>Prope</i> , invid;	

b) som fordra *Ablativus*:

<i>A</i> , <i>Ab</i> , <i>Abs</i> , af;	<i>Clam</i> , hemligen;	<i>E</i> , <i>Ex</i> , af, utur;	<i>Palam</i> , uppenbarligen;
<i>Absque</i> , utan;	<i>Coram</i> , inför;	<i>Pro</i> , för;	<i>Procul</i> , fjerran;
<i>Cum</i> , med;	<i>De</i> , om, af;	<i>Præ</i> , framför;	<i>Sine</i> , utan; <i>Tenus</i> , in-till.

c) som fordra än *Accusativus*, än *Ablativus*:

In, i, till; *Sub*, *Subter*, under; *Super*, öfver.

d) *Inseparabiles*, d. ä. sådane, som ej brukas annat än till andra ords sammansättning:

An- l. *Am-*, omkring; *Con-*, med; *Di-* l. *Dis-*, åtskils; *Re-*, åter; *Se-*, afsides; *Ve-*, utan, ofantligt.

3. *Conjunctioner* äro: *Autem*, men; *Cum*, när; *Et*, och; *Que*, och; *Sed*, men; *Si*, om; *Vel*, eller; m. fl.

4. *Interjectioner* äro: *O!* *Ah!* *Eja!* *Heu!* *Væ!* m. fl.

Tillägg

till

Etymologien.

Till

FÖRSTA AFDELNINGEN.

Cap. 1.

Nominativus och *Vocativus* kallas *Casus Recti* (raka l. oböjda Casus); de öfriga Casus *Obliqui* (sneda l. böjda).

Cap. 2.

Första Declinationen.

1. Några Grekiska ord på *-as, -es, -e* räknas till 1:sta decl., men afvika något. T. ex.

Singularis. N. Borë-us, m. Nordanvind. Dynast-es, m. Höfding. Od-e, f. Skaldestycke.

<i>G.</i>	<i>-æ,</i>	<i>-æ,</i>	<i>-es,</i>
<i>D.</i>	<i>-æ,</i>	<i>-æ,</i>	<i>-æ,</i>
<i>A.</i>	<i>-am,</i>	<i>-en,</i>	<i>-en,</i>
<i>V.</i>	<i>-a,</i>	<i>-e,</i>	<i>-e,</i>
<i>A.</i>	<i>-a.</i>	<i>-e.</i>	<i>-e.</i>

Pluralis böjes alldeles reguliert efter *Stella*.

Exempel. *Ænëas, Æneas; Ecclesiastes, Predikant; Epitöme, kort utdrag; m. fl.*

2. *Dativus* och *Ablat. Plural.* på *-abus* hafva några Feminina på *-a*, t. ex. *filia*, dotter; *Dea*, Gudinna; *domina*, herrskarinna; m. fl. Man kan derigenom skilja dem ifrån deras motsvarande Masculiner på *-us* af 2:dra declin. (*filius, Deus, dominus*), hvilka i *Dat.* och *Abl. Plur.* ändas på *-is*.

Andra Declinationen.

1. *Vocat. Sing.* på *-i* hafva *filius* (son), *genius* (skyddsande) samt *Substantiva propria* på *-ius*; således; *fili, geni, Virgili*, (af *Nomin. Virgilius*), o. s. v.

2. *Deus* (Gud) har i *Voc. Sing. Deus*, och i *Pluralis: Nom. Dei* l. *Dii, Dat. o. Abl. Deis* l. *Diis*.

Tredje Declinationen.

1. *Aceusat. Sing.* på *-im* hafva några ord på *-is*, hvilkas *Nom.* och *Gen.* äro lika; andra på *-is* hafva ibland *-im*, ibland *-em*.

2. *Ablat. Sing.* på *-i* hafva: 1:o de ord på *-is*, som i *Acc.* hafva *-im*; 2:o Några neutra på *-e*, *-al*, *-ar*; 3:o Adjectiva af 2 ändelser. Några ord hafva ibland *-i*, ibland *-e*.
3. *Nom. Plur.* på *-ia* hafva de neutra, som i *Abl. Sing.* hafva *-i*.
4. *Gen. Plur.* på *-ium* hafva: 1:o de Substantiva, som i *Abl. Sing.* hafva *-i*; 2:o några enstaviga ord; m. fl.
5. *Dat. och Abl. Plur.* af **Bos** (oxe) heter **Bobus**, och af **Sus** (svin) än **Suibus**, än **Subus**.

Fjerde Declinationen.

1. Ordet **domus** hör väl till 4:de declinationen, men afviker något, så att:

Sing. Abl. heter **domo**;

Plur. Gen. än **domum**, än **domorum**;

— *Acc.* än **domus**, än **domos**.

2. Ordet **Jesus** har i *Genit.*, *Dat.*, *Voc.* och *Abl.* **Jesu**.

Anmärkn. Att *resolvera* ett Nomen Substantivum är att uppräknat alla dess kännetecken, således dess *Casus*, *Numerus*, *Genus* och *Declination*.

T. ex. *resolvera* ordet **Mensarum**!

Mensarum är: ett *Nom. Subst.*, *Genitivi* (*Casus*), *Pluralis* (*Numeri*), *Feminini* (*Generis*) och af 1:sta declinationen. *Nom.* **Mensa**; *Gen.* **Mensæ**; o. s. v.

Cap. 3.

1. Några Adjectiva af 3 ändelser, nämligen: **Alius** (en annan); **Alter** (den andra); **Solus** (ensam); **Totus** (hel); **Ullus** (någon); **Unus** (en); **Uter** (hvilkendera); äfvensom deras composita ändas i *Gen. Sing.* på *-ius* *) och i *Dat.* på *-i* genom alla 3 genera. För öfrigt declineras de alldeles reguliert. — **Alius** har i Neutrum **aliud**.
2. Några Adjectiva på *-ilis* hafva Superlativus på **illimus**, t. ex. **Facilis**, lätt; **Facilior**; **Facillimus**; — **Similis**, lik; **Similior**; **Simillimus**; o. s. v.
3. Adjectiva på *-dicus*, *-ficus*, *-völus* hafva Comparativus på **-entior**, och Superlativus på **entissimus**; t. ex.
Male-dicus (smädande); **Maledic-entior**; **Maledic-entissimus**;
Magni-ficus (praktig); **Magnific-entior**; **Magnific-entissimus**;
Bene-völus (välvillig); **Benevol-entior**; **Benevol-entissimus**.
4. Åtskilliga Adjectiver hafva egentligen blott Positivus. Men Comparativus och Superlativus af dem fås, om framför deras Positivus sättas orden **magis** (mera) och **maxime** (mest);
t. ex. **Almus** (huld); **magis almus** (huldare); **maxime almus** (huldast).

*) Dock har **alter** i genitivus **alter-ius**.

5. Likasom i Svenskan, finnas ock i Latinet några Adjectiver, som hämta sin Comparativus och Superlativus från helt andra ord än Positivus. Dessa äro:

1) <i>Bonus</i> , god;	<i>Melior</i> , bättre;	<i>Optimus</i> , bäst;
2) <i>Malus</i> , ond;	<i>Pejor</i> , värre;	<i>Pessimus</i> , värst;
3) <i>Magnus</i> , stor;	<i>Major</i> , större;	<i>Maximus</i> , störst;
4) <i>Parvus</i> , liten;	<i>Minor</i> , mindre;	<i>Minimus</i> , minst;
5) <i>Multus</i> , tycken;	<i>Neutr. Plus</i> (mera);	<i>Plurimus</i> , mest.

Af Comparat. *Multus* finnes blott: *Sing. Nom. Neutr. Plus*;

Gen. — *Pluris*;

Acc. — *Plus*;

Abl. — *Pluri* (ford. -e).

Plur. declineras reguliert.

6. Räkneorden (Nomina Numeralia) äro:

A) *Cardinalia* (Grundtal).

<i>Unus</i> , en.	<i>Triginta</i> , 30.
<i>Duo</i> , 2.	<i>Quadragesima</i> , 40.
<i>Tres</i> , 3.	<i>Quinquagesima</i> , 50.
<i>Quattuor</i> , 4.	<i>Sexagesima</i> , 60.
<i>Quinque</i> , 5.	<i>Septuagesima</i> , 70.
<i>Sex</i> , 6.	<i>Octoginta</i> , 80.
<i>Septem</i> , 7.	<i>Nonaginta</i> , 90.
<i>Octo</i> , 8.	<i>Centum</i> , 100.
<i>Novem</i> , 9.	<i>Ducenti</i> , 200.
<i>Decem</i> , 10.	<i>Trecenti</i> , 300.
<i>Undecim</i> , 11.	<i>Quadragesimi</i> , 400.
<i>Duodecim</i> , 12.	<i>Quingenti</i> , 500.
<i>Tredecim</i> , 13.	<i>Sexcenti</i> , 600.
<i>Quatuordecim</i> , 14.	<i>Septingenti</i> , 700.
<i>Quindecim</i> , 15.	<i>Octingenti</i> , 800.
<i>Sextdecim</i> , 16.	<i>Nonaginti</i> , 900.
o. s. v.	<i>Mille</i> , 1000.
<i>Viginti</i> , 20.	o. s. v.
<i>Unus & Viginti</i> , 21.	
o. s. v.	

B) *Ordinalia* (Ordningstal).

<i>Primus</i> , den 1:ste.	<i>Quadragesimus</i> d. 40:e.
<i>Secundus</i> , d. 2:dre.	o. s. v.
<i>Tertius</i> , d. 3:e.	<i>Centesimus</i> , d. 100:e.
<i>Quartus</i> , d. 4:e.	<i>Ducentecimus</i> , d. 200:e.
<i>Quintus</i> , d. 5:e.	o. s. v.
<i>Sextus</i> , d. 6:e.	
<i>Septimus</i> , d. 7:de.	
<i>Octavus</i> , d. 8:e.	
<i>Nonus</i> , d. 9:e.	
<i>Decimus</i> , d. 10:e.	
<i>Undecimus</i> , d. 11:e.	
<i>Duodecimus</i> , d. 12:e.	
<i>Decimus tertius</i> , d. 13:e.	
„ <i>quartus</i> , d. 14:e.	
o. s. v.	
<i>Vicesimus</i> l. <i>Vigesimus</i> , d. 20:e.	
<i>Vicesimus Primus</i> , d. 21:e.	<i>Millesimus</i> , d. 1000:e.
o. s. v.	o. s. v.
<i>Trigesimus</i> , d. 30:e.	

Alla *Ordinalia* declineras såsom *Adjectiva* på *-us, -a, -um*.

Bland *Cardinalia* declineras *Unus* (se N:o 1 här åfvanföre);

Duo sålunda: *Plur. N. Duo, Duæ, Duo;*

G. -ōrum, -ārum, -ōrum;

D. -ōbus, -ābus, -ōbus;

A. -os l. o, -as, -o;

V. = Nominativus.

A. = Dativus.

Tres såsom *Adjectiver* af 2 ändelser.

Cardinalia ifrån *Quatuor* till och med *Centum* äro oböjliga. Men *Ducenti, Trecenti* &c. declineras såsom *Adject.* af 3 ändelser.

Mille brukas än såsom *Substantivum*, än såsom *Adjectivum*. *Adjectivet Mille* (tusende) är indeclinabelt; *Substantivet Millia* (ett tusental) är i *Sing.* oböjligt, men declineras i *Pluralis* såsom *Neutra* af 3:dje declinationen: *Millia, Millium, Millibus, &c.*

Anmärkn. Att *resolvera* ett *Adjectivum* är att uppräknas dess: *Casus, Numerus, Genus, Gradus, Declination.*

T. ex. *Resolvera* ordet *Caros!*

Caros är ett *Nom. Adject., Accusativi, Pluralis, Masculini, Positivi* (*Gradus*), af 3 ändelser. *Nom. Carus, -a, -um;*

Gen. -i, -æ, -i;

o. s. v.

Till

ANDRA AFDELNINGEN.

Om

PRONOMEN.

I *Latinet* finnas följande 6 slag af *Pronomina*, näml. *Pron. Demonstrativum* (som utvisar, hvilken person eller sak omtalas), *Reciprocum, Possessivum, Relativum, Interrogativum* och *Indefinitum*.

A) Pron. Demonstrativa.

	1. <i>Ego</i> , jag.	2. <i>Tu</i> , Du.	6. <i>Is</i> , <i>Ea</i> , <i>Id</i> .	7. <i>Hic</i> , <i>Hæc</i> , <i>Hoc</i> .
Singularis.	<i>N. Ego</i> , jag.	<i>Tu</i> , Du.	<i>Is</i> han; <i>Ea</i> hon; <i>Id</i> det.	<i>Hic</i> denne; <i>Hæc</i> denna; <i>Hoc</i> detta.
	<i>G. Mei</i> , min.	<i>Tui</i> , Din.	<i>Ejus</i> genom alla 3 gen.	<i>Hujus</i> genom alla 3 genera.
	<i>D. Mihi</i> , åt mig.	<i>Tibi</i> , åt Dig.	<i>Ei</i> genom alla 3 genera.	<i>Huic</i> genom alla 3 genera.
	<i>A. Me</i> , mig.	<i>Te</i> , Dig.	<i>Eum</i> , <i>Eam</i> , <i>Id</i> .	<i>Hunc</i> , <i>Hanc</i> , <i>Hoc</i> .
	<i>V.</i> finnes ej *).	<i>Tu</i> , Du!	finnes ej.	finnes ej.
	<i>A. Me</i> , af mig.	<i>Te</i> , af Dig.	<i>Eo</i> , <i>Ea</i> , <i>Eo</i> .	<i>Hoc</i> , <i>Hac</i> , <i>Hoc</i>
Pluralis.	<i>N. Nos</i> , vi.	<i>Vos</i> , J.	<i>Ii</i> , <i>Eæ</i> , <i>Ea</i> .	<i>Hi</i> , <i>Hæ</i> , <i>Hæc</i> .
	<i>G. Nostri</i> l. -um, vår.	<i>Vestri</i> l. -um, Eder	<i>Eõrum</i> , <i>Eårum</i> , <i>Eõrum</i> .	<i>Horum</i> , <i>Harum</i> , <i>Horum</i> ,
	<i>D. Nobis</i> , åt oss.	<i>Vobis</i> , åt Eder.	<i>Iis</i> l. <i>Eis</i> gen. alla 3 gen.	<i>His</i> genom alla 3 genera.
	<i>A. Nos</i> , oss.	<i>Vos</i> , Eder.	<i>Eos</i> , <i>Eas</i> , <i>Ea</i> .	<i>Hos</i> , <i>Has</i> , <i>Hæc</i> .
	<i>V.</i> finnes ej.	<i>Vos</i> , J!	finnes ej.	finnes ej.
	<i>A. Nobis</i> , af oss.	<i>Vobis</i> , af Eder.	= D a t i v u s.	= D - a - t - i - v - u - s.

3. *Ille* Han, *Illa* Hon, *Illud* det;
 4. *Iste* den der, *Ista*, *Istud*;
 5. *Ipsæ*, Han sjelf, *Ipsa*, *Ipsum*;

declineras såsom *Alius* och *Unus*.

*) Vocativus saknas hos alla Pronomina, utom *Tu*, *Meus* och *Noster*.

B) Pronom. Reciprocum.

- Sing. *N.* finnes ej.
G. Sui, sitt, hans.
D. Sibi, åt sig.
A. Se, sig.
V. finnes ej.
A. Se, af sig.

Plur. böjes alldeles som *Singul.*

C) Pronom. Possessiva.

1. *Meus* (min), *Mea*, *Meum*.
 2. *Tuus* (din), *Tua*, *Tuum*;
 3. *Suus* (sin), *Sua*, *Suum*;
 4. *Noster* (vår), *Nostra*, *Nostrum*;
 5. *Vester* (eder), *Vestra*, *Vestrum*.

declineras alldeles som *Nom. Adject.* af 3 ändelser.

Obs. *Meus* har i *Voc. Sing.* *Mi*, *Mea*, *Meum*.

D) Pron. Relativum.

	Masc.	Fem.	Neutr.
Sing. <i>N.</i>	<i>Qui</i> (hvilken, som),	<i>Quæ</i> ,	<i>Quod</i> .
<i>G.</i>	<i>Cujus</i> genom alla 3 genera.		
<i>D.</i>	<i>Cui</i> genom alla 3 genera.		
<i>A.</i>	<i>Quem</i> ,	<i>Quam</i> ,	<i>Quod</i> .
<i>V.</i> finnes ej.			
<i>A.</i>	<i>Quo</i> ,	<i>Qua</i> ,	<i>Quo</i> .
Plur. <i>N.</i>	<i>Qui</i> ,	<i>Quæ</i> ,	<i>Quæ</i> .
<i>G.</i>	<i>Quorum</i> ,		
<i>D.</i>	<i>Quibus</i> genom alla 3 genera.		
<i>A.</i>	<i>Quos</i> ,	<i>Quas</i> ,	<i>Quæ</i> .
<i>V.</i> finnes ej.			
<i>A.</i>	= D - a - t - i - v - u - s.		

E) Pron. Interrogativum.

Quis (hvem?) declineras alldeles såsom *Qui*, *Quæ*, *Quod*, allenast man säger *Quis* i st. för *Qui* i *Nom. Sing. Masc.*, och *Quid* i st. för *Quod* i *Nom.* och *Acc. Sing. Neutr.*

F) Pron. Indefinita.

Sådane äro: *Aliquis*, *Quidam* (någon), *Quisque* (hvar och en), *Quisquis* (hvar ch en, som), *Idem* (densamma), m. fl. Dessas declination inhämtas bäst under resolutionsöfningar.

Ego, *Tu*, *Sui* kallas Pronom. *Substantiva*; alla de andra Pronom. *Adjectiva*.

Anmärkning. Att *resolvera* ett pronomen är att uppräknas dess: *Slag, Casus, Numerus* och *Genus*.

T. ex. *Resolvera* ordet *Illam*.

Illam är ett Pronomen Adject. *Demonstrativum, Accusativi, Singularis, Feminini*. Nom. *Ille, illa, illud*.

Till

TREDE AFDELNINGEN. IRREGULIERA VERBER.

A) Ganska många Latinska Verber hafva sitt *Perfectum* och *Supinum* från andra Conjugationer än dem, till hvilka de egentligen höra. Somliga Verber sakna dessa stamtempora alldeles. Somliga afvika ock på annat sätt i afseende på sitt Thema. Lexicon upplyser bäst härom vid hvarje särskildt tillfälle; dock är ganska viktigt att lägga på minnet några sådana Verbers Thema.

Exempel.

Af 1:sta Conjugationen.

1. *Sto, stet-i, stat-um, stār-e*; stå.
2. *Do, dēd-i, dāt-um, dār-e* *); gifva.
3. *Cub-o, cubū-i, cubīt-um, cubār-e*; ligga.
4. *Dom-o, domū-i, domīt-um, domār-e*; kufva.
5. *Sec-o, secū-i, sect-um, secār-e*; skära.
6. *Mic-o, micū-i, s. s., micār-e*; blänka.

Af 2:dra Conjugationen.

1. *Del-ēo, delēv-i, delēt-um, delēr-e*; utplåna.
2. *Fl-eo, flēv-i, flēt-um, flēr-e*; gråta.
3. *Mov-ēo, mōv-i, mot-um, movēr-e*; röra.
4. *Fav-ēo, fav-i, faūt-um, favēr-e*; gynna.
5. *Aug-ēo, aux-i, auct-um, augēr-e*; öka.
6. *Vid-ēo, vid-i, vis-um, vidēr-e*; se.
7. *Sed-ēo, sed-i, sess-um, sedēr-e*; sitta.
8. *Rid-ēo, ris-i, ris-um, ridēr-e*; skratta.
9. *Man-ēo, mans-i, mans-um, manēr-e*; kvarblifva.

10. *Jub-ēo, juss-i, juss-um, jubēr-e*; befalla.
11. *Mord-ēo, momord-i, mors-um, mordēr-e*; bita.
12. *Tond-ēo, totond-i, tons-um, tondēr-e*; klippa.
13. *Pend-ēo, pepend-i, pens-um, pendēr-e*; hänga.
14. *Spond-ēo, spond-i, spons-um, spondēr-e*; läfva.
15. *Jac-ēo, jacū-i, s. s., jacēr-e*; ligga.
16. *Eg-ēo, egū-i, s. s., egēr-e*; behöfva.
17. *Splend-ēo, splendū-i, s. s., splendēr-e*; glänsa.
18. *Stud-ēo, studū-i, s. s., studēr-e*; beslita sig.
19. *Fulg-ēo, fuls-i, s. s., fulgēr-e*; blänka.
20. *Mær-ēo, s. p. & s., mæēr-e*; sörja.
21. *Fat-ēor, fass-us sum, fatēr-i*; bekänna.
22. *Reor, rat-us sum, rēr-i*; mena.
23. *Aud-ēo, aūs-us sum, audēr-e* **); våga.
24. *Gaud-ēo, gavīs-us sum, gaudēr-e*; glädjas.
25. *Sol-ēo, solīt-us sum, solēr-e*; plåga.

*) I passiva formen af verbet *dare* brukas ej första person af Præs. Indicativi och Conjunctivi. Men dess composita bibehålla densamma.

**) Några få verber, som hafva *neutral* bemärkelse, men i vissa tempora *Passiv* form, kallas *Neutro-passiver*.

Af 3:dje Conjugationen.

1. *Defend-o, defend-i, defens-um, defendēr-e;* försvara.
2. *Fund-o, fud-i, fus-um, fundēr-e;* gjuta.
3. *Vinc-o, vic-i, vict-um, vincēr-e;* besegra.
4. *Relinqu-o, reliqu-i, relict-um, relinquēr-e;* lemna. qvar.
5. *Claud-o, claus-i, claus-um, claudēr-e;* tillsluta.
6. *Divid-o, divis-i, divis-um, dividēr-e;* dela.
7. *Lud-o, lūs-i, lūs-um, ludēr-e;* leka.
8. *Mitt-o, mīs-i, miss-um, mittēr-e;* skicka.
9. *Ced-o, cess-i, cess-um, cedēr-e;* vika.
10. *Prem-o, press-i, press-um, premēr-e;* trycka.
11. *Ger-o, gess-i, gest-um, gerēr-e;* bära.
12. *Rep-o, reps-i, rept-um, repēr-e;* krypa.
13. *Sum-o, sums-i, sumt-um, sumēr-e;* taga.
14. *Scrib-o, scrips-i, script-um, scribēr-e;* skrifva.
15. *Dic-o, dix-i, dict-um, dicēr-e;* säga.
16. *Duc-o, dux-i, duct-um, ducēr-e;* föra.
17. *Stru-o, strux-i, struct-um, struēr-e;* bygga.
18. *Teg-o, tex-i, tect-um, tegēr-e;* betäcka.
19. *Trah-o, trax-i, tract-um, trahēr-e;* draga.
20. *Viv-o, vix-i, vict-um, vivēr-e;* lefva.
21. *Reg-o, rex-i, rect-um, regēr-e;* regera.
22. *Dilig-o, dilex-i, dilect-um, diligēr-e;* älska.
23. *Perg-o, perrēx-i, perrect-um, pergēr-e;* fortsätta.
24. *Jung-o, junx-i, junct-um, jungēr-e;* förena.
25. *Fing-o, fnx-i, fct-um, fingēr-e;* bilda.
26. *Fig-o, fix-i, fix-um, figēre;* fästa.
27. *Flu-o, flux-i, flux-um, fluēr-e;* flyta.
28. *Fac-īo, fec-i, fact-um, facēr-e;* göra.
29. *Jac-īo, jec-i, jact-um, jacēr-e;* kasta.
30. *Cap-īo, cep-i, capt-um, capēr-e;* taga.
31. *Ag-o, eg-i, act-um agēr-e;* göra.
32. *Frang-o, freg-i, fract-um, frangēr-e;* bryta.
33. *Rap-īo, rapū-i, rapt-um, rapēr-e;* röfva.
34. *Al-o, alū-i, alt-um, alēr-e;* underhålla.
35. *Strep-o, strepū-i, strepīt-um, strepēr-e;* bullra.
36. *Pon-o, posū-i, posit-um, ponēr-e;* ställa.
37. *Tribū-o, tribū-i, tribūt-um, tribuēr-e;* tilldela.
38. *Solv-o, solv-i, solūt-um, solvēr-e;* lossa.
39. *Cup-īo, cupīv-i, cupīt-um, cupēr-e;* åstunda.
40. *Pet-o, petīv-i, petīt-um, petēr-e;* begära.
41. *Quer-o, quæsiv-i, quæsīt-um, quærēr-e;* söka.
42. *Cern-o, crēv-i, crēt-um, cernēr-e;* skilja.
43. *Cresc-o, crēv-i, crēt-um, crescēr-e;* växa.
44. *Spern-o, sprēv-i, sprēt-um, spernēr-e;* försmå.
45. *Ter-o, trīv-i, trit-um, terēr-e;* förnöta.
46. *Ser-o, sev-i, sat-um, serēr-e;* så.
47. *Ser-o, serū-i, sert-um, serēr-e;* fläta.
48. *Add-o, addīd-i, addīt-um, addēr-e;* tillägga.
49. *Cad-o, cecīd-i, casum, cadēr-e;* falla.
50. *Cæd-o, cecīd-i, cæs-um, cædēr-e;* hugga.
51. *Can-o, cecīn-i, cant-um, canēr-e;* sjunga.
52. *Curr-o, cūcurr-i, curs-um, currēr-e;* springa.
53. *Fall-o, fesell-i, fals-um, fallēr-e;* bedraga.
54. *Pen-do, pepend-i, pens-um, pendēr-e;* betala.
55. *Tang-o, tetīg-i, tact-um, tangēr-e;* vidröra.
56. *Par-īo, pepēr-i, part-um, parēr-e;* föda.
57. *Pell-o, pepūl-i, puls-um, pellēr-e;* fördrifva.
58. *Toll-o, sustūl-i, sublāt-um, tollēr-e;* taga upp.
59. *Posc-o, poposc-i, s. s., poscēr-e;* fordra.
60. *Disc-o, didīc-i, s. s., discēr-e;* lära (sig).
61. *Plu-o, plu-i, s. s., pluēr-e;* regna.
62. *Ning-o, Nīnīx-i, s. s., Ningēr-e;* snöga.
63. *Lab-or, laps-us sum, lab-i;* falla.

64. *Pat-ior, pass-us sum, pat-i*; lida.
 65. *Adipisc-or, adept-us sum, adipisc-i*; erhålla.
 66. *Irasc-or, irāt-us sum, irasc-i*; vredgas.
 67. *Loqu-or, locūt-us sum, loqu-i*; tala.
 68. *Nasc-or, nat-us sum, nasc-i*; födas.
 69. *Nancisc-or, nact-us sum, nancisc-i*; få.
 70. *Sequ-or, secūt-us sum, sequ-i*; följa.
 71. *Proficisc-or, profect-us sum, proficisc-i*; resa.
 72. *Oblivisc-or, oblīt-us sum, oblivisc-i*; glömma.
 73. *Amplect-or, amplex-us sum, amplect-i*;
 omfamna.
 74. *Mor-ior, mortu-us sum, mor-i*; dö.
 75. *Reminisc-or, s. p., reminisc-i*; ihågkomma.
 76. *Vesc-or, s. p., vesc-i*; äta.
 77. *Fid-o, fis-us sum, fidēr-e*; förtrösta.

Af 4:de Conjugationen.

1. *Sepel-īo, sepelīo-i, sepult-um, sepelīr-e*;
 begrafva.
 2. *Fulc-īo, fuls-i, fult-um, fulcīr-e*; stödjå.
 3. *Haur-īo, haūs-i, haust-um, haurīr-e*; osa.
 4. *Aper-īo, aperū-i, apert-um, aperīr-e*; yppå.
 5. *Comper-īo, compēr-i, comperit-um, com-
 perīr-e*; erfara.
 6. *Ven-īo, ven-i, vent-um, venīr-e*; komma.
 7. *Sent-īo, sens-i, sens-um, sentīr-e*; känna.
 8. *Vinc-īo, vīnx-i, vīnct-um, vīncīr-e*; binda.
 9. *Fer-īo, s. p. & s., ferīr-e*; slå.
 10. *Exper-ior, expert-us sum, experīr-i*; försöka.
 11. *Or-ior, ort-us sum, orīr-i*; uppkomma.
 12. *Ord-ior, ors-us sum, ordīr-i*; begynna.
 13. *Ment-ior, mentīt-us sum, mentīr-i*; ljuga.
 14. *Met-ior, mens-us sum, metīr-i*; mäta.

B) Verba *Anomala* och *Defectiva*. — *Anomalt* säges ett verbum vara, då det i någon af sina delar höjes alldeles olikt de reguliera Conjugationerna; — *Defectivum*, då det saknar större delar af verbers vanliga Conjugation.

Sådana äro:

1. Hjelpverbet *Sum, Fui, Esse*; vara. (se åfvanföre).
 2. *Fer-o, Tul-i, Lat-um, Ferr-e*; föra.

A C T I V U M.

P A S S I V U M.

	INDICATIVUS.	CONJUNCTIVUS.	INDICATIVUS.	CONJUNCTIVUS.
	<i>Sing.</i>	<i>Sing.</i>	<i>Sing.</i>	<i>Sing.</i>
	Fer-o , jag förer.	Fer-am , &c. j. må föra.	Fer-or , jag föres.	Fer-ar , &c. j. må föras.
	-s, -t.		-ris l. re, -tur.	
	<i>Plur.</i>		<i>Plur.</i>	
	-īmus, -tis, -unt.		-īmur, -īmini, -untur.	
<i>Præsens.</i>				
	-ēbam *), &c. j. förde.	Ferr-em , &c. jag skulle föra.	-ēbar, &c. j. fördes.	Ferr-er , &c. jag skulle föras.
<i>Imp.</i>				
	Tul-i , &c. jag har fört.	Tul-ērim , &c. j. må hafva f.	Lat-us sum , &c. j. har bl. förd.	Lat-us sim , &c. j. må h. bl. f.
<i>Perf.</i>				
	-ēram, &c. jag hade fört.	-issem, &c. j. skulle hafva f.	-us eram, &c. j. hade bl. f.	-us essem, &c. jag skulle h. bl. förd.
<i>Pl.g.</i>				
	Fer-am , &c. j. skall föra.	-ēro, &c. j. jag skall hafva f.	Fer-ar , &c. j. jag skall föras.	-us fuero, &c. j. skall h. bl. förd.
<i>Fut.</i>				

*) Då böjningssättet för något tempus af detta verbum ej är utsatt; så menas, att detsamma är reguliert efter 3:dje Conjugationen.

ACTIVUM.		PASSIVUM.	
I - M - P - E - R - A		T - I - V - U - S.	
Præs.	Sing. 2. Fer! *)! för Du!	Ferr-e! föres Du!	
	Plur. 2. -te! förer J!	Fer-īmini! förens J!	
Futur.	Sing. 2. -to! Du skall föra!	-tor! Du skall föras!	
	3. -to! Han skall föra.	-tor! Han skall föras!	
	Plur. 2. -töte! J skolen föra!	-īmīnor! J skolen f.!	
	3. -unto! De skola f.	-untor! De skola f.!	

I - N - F - I - N - I - T - I - V - U - S.
 Pr. o. Imp. Ferr-e, att föra. Ferr-i, att föras.

För öfrigt böjes Infinitivus alldeles reguliert efter 3:dje Conjugationen, väl ihågkommandes, från hvilka stamtempora inom Verbet hvarje särskild del af denna Modus härledes.

3. F-io, Fact-us sum, Fier-i; blifva.

INDICATIVUS.	CONJUNCTIVUS.	IMPERATIVUS.	INFINITIVUS.
Præs. F-io **), &c. j. blifver.	F-iam, &c. j. må blifva.	Præs. Sing. 2. F-i! Blif Du!	P. o. I. Fier-i, att blifva.
Imp. -iēbam, &c. jag blef.	Fier-em, &c. jag skulle blifva.	Plur. 2. F-ite! Blifver J!	P. o. P. Fact-us, -a, -um esse, att hafva bl.
Plusq. Fact-us sum, &c. j. har blifvit.	Fact-us sin, &c. j. må h. blifvit.	Fut. Sing. 2. -ito! Duskall bl.!	Fut. Fact-um iri, att skola bl.
Perf. -us eram, &c. j. hade bl.	-us essem, &c. jag skulle h. bl.	3. -ito! Han skall blifva!	Participium. Præt. Fact-us, -a, -um, blifven.
Fut. F-iam, &c. j. skall blifva.	-us fuēro, &c. jag skall h. bl.	Plur. 2. -itöte! J skolen blifva!	Fut. Fac-iendus, -a, -um; den som skall bl.
		3. -iunto! De skola blifva!	

4. E-o, Iv-i, It-um, Ir-e; gå.

INDICATIVUS.	CONJUNCTIVUS.	IMPERATIVUS.	INFINITIVUS.
Præs. E-o, I-s, I-t, I-mus, I-tis, E-unt; gå.	E-am, &c. jag må gå.	Præs. Sing. 2. I! gå Du!	P. o. I. Ir-e, att gå.
Imp. I-bam ***) &c. jag gick.	Ir-em, &c. j. skulle gå.	Plur. 2. I-te, går J!	P. o. P. Iv-isse, att hafva gått.
Perf. Iv-i &c. — jag har gått.	Iv-ērim, &c. j. må hafva gått.	Fut. Sing. 2. -to! Du skall gå!	Fut. It-ūrus esse, att skola gå.
Plusq. -ēram &c. — jag hade gått.	-issem, &c. jag skulle hafva gått.	3. -to! Hanskall gå!	Gerund. E-undum &c. till att gå.
Fut. I-bo &c. — j. skall gå.	-ero, &c. j. skall hafva gått.	Plur. 2. -töte, J skolen gå!	Sup. It-um, It-u; att gå.
		3. E-unto, De skola gå!	Partic. Præs. I-ens (Gen. E-untis) gående.
			— Fut. It-ūrus, den som skall gå.

Anm. Verbet *Eo* brukas stundom i Passiv form såsom Impersonale, t. ex. *I-tur* (det går) man går; *I-batur*, man gick; *It-um est*, man hade gått; *Ir-i* (nyttjas endast vid bildandet af Verbers Fut. Inf. Pass.); o. s. v.

*) Så hafva ock Verberna *Dico, Duco, Facio* uti Imperat. *Dic! Duc! Fac!*

**) Böjningssättet inom tempora i Indic. och Conj. är ej utsatt, emedan detsamma är alldeles reguliert efter 4de Conjugationen.

***) Der böjningssättet ej är utsatt, är detsamma alldeles reguliert.

5. *Que-o, quiv-i, quit-um, quir-e*; kunna.

Detta verb böjes såsom *EO*; dock saknar det Infinitivus och Gerundium.

6. *Vol-o, Volū-i, Vell-e*; vilja.7. *Nol-o, Nolū-i, Noll-e* *); icke vilja.8. *Mal-o, malū-i, Mall-e* **); heldre vilja.

	I — N — D — I —	C — A — T — Ī —	V — U — S.
	<i>Sing.</i>	<i>Sing.</i>	<i>Sing.</i>
<i>Præsens.</i>	Vol-o , jag vill.	Nol-o , jag vill icke.	Mal-o , jag vill heldre.
	Vis , Vult ;	Non vis , Non vult ;	Ma-vis , Ma-vult ;
	<i>Plur.</i>	<i>Plur.</i>	<i>Plur.</i>
	Vol-ūmus , Vultis , Vol-unt.	Nol-ūmus , Non vultis , Nol-unt.	Mal-ūmus , Ma-vultis , Mal-unt.
<i>Imp.</i>	Vol-ēham , &c. jag ville.	Nol-ēham , &c.	Mal-ēham , &c.
<i>Perf.</i>	Volu-i , &c. jag har velat.	Nol-ui , &c.	Malu-i , &c.
<i>Plusqu.</i>	-ēram, &c. jag hade velat.	-ēram, &c.	-ēram, &c.
<i>Futur.</i>	Vol-am , &c. jag skall vilja.	Nol-am , &c.	Mal-am , &c.
	C — O — N — J —	U — N — C — T —	Ī — V — U — S.
	<i>Sing.</i>	<i>Sing.</i>	<i>Sing.</i>
<i>Præsens.</i>	Vel-im , jag må vilja.	Nol-im , jag må icke v.	Mal-im , jag må heldre v.
	-is, -it;	-is, -it;	-is, -it;
	<i>Plur.</i>	<i>Plur.</i>	<i>Plur.</i>
	-īmus, -ītis, -int.	-īmus, -ītis, -int.	-īmus, -ītis, -int.
<i>Imp.</i>	Vell-em , &c. jag skulle vilja.	Noll-em , &c.	Mall-em , &c.
<i>Perf.</i>	Volu-ērim , &c. j. må hafva velat,	Nolu-ērim , &c.	Malu-ērim , &c.
<i>Plusqu.</i>	-issem, &c. j. skulle hafva v.	-issem, &c.	-issem, &c.
<i>Futur.</i>	-ēro, &c. jag skall hafva v.	-ēro, &c.	-ēro, &c.
	I — M — P — E —	R — A — T — Ī —	V — U — S.
		<i>Præs.</i>	
		<i>Sing.</i> 2. Nol-i! lät blifva!	
		<i>Plur.</i> 2. -ite!	
	Finnes icke.	<i>Fut.</i>	Finnes icke.
		<i>Sing.</i> 2. -ito!	
		3. -ito!	
		<i>Plur.</i> 2. -ītōte!	
		3. -unto!	
	I — N — F — I —	N — I — T — Ī — V	U — S.
<i>Pr.o. Imp.</i>	Vell-e , att vilja.	Noll-e.	Mall-e.
<i>Perf.o. Pl.</i>	Volu-isse , att hafva velat.	Nolu-isse.	Malu-isse.
<i>Part. Præs.</i>	Vol-ens , viljande.	Nol-ens.	

*) *Nolo* är sammansatt af *Non volo*.**) *Malo* af *Magis* (heldre) *volo*.

9. *Ed-o, Ed-i, Es-um, Edër-e*; äta.

Detta verb höjes alldeles reguliert, efter 3:dje Conjugationen, genom hela Activum och Passivum; men det har dessutom några irreguliera böjningar, hvilka det lånar af hjälpverbet *sum*, nämligen:

INDICATIVUS.	CONJUNCTIVUS.	IMPERATIVUS.	INFINITIVUS.
<i>Præsens.</i>	<i>Imperfectum.</i>	<i>Præs.</i> Es! Este!	<i>Præs.</i>
<i>Sing.</i> Es, est, Du, Han äter.	Ess-em, -es, -et;	<i>Fut.</i> Esto! Esto! Estöte!	Ess-e, att äta.
<i>Plur.</i> Estis, J äten.	-ëmus, -ëtis, -ent.		

10. *Cœp-i, cœp-isse*; börja.11. *Od-i, od-isse*; hata.12. *Nov-i, nov-isse*; känna.13. *Memïn-i, memin-isse*; minnas.

I — N — D	— I — C — A	— T — Ī — V	— U — S.
<i>Perf.</i> Cœp-i*), &c. j. börjar el. har börjat.	Od-i, &c.	Nov-i, &c.	Memïn-i, &c.
<i>Plusqu.</i> -ëram, &c. j. började el. hade b.	-ëram, &c.	-ëram, &c.	-ëram, &c.
C — O — N	— J — U — N	— C — T — Ī —	V — U — S.
<i>Perf.</i> -ërim, &c. j. må b. el. må hafva b.	-ërim, &c.	-ërim, &c.	-ërim, &c.
<i>Plus.</i> -issem, &c. j. skulle b. el. skulle h. b.	-issem, &c.	-issem, &c.	-issem, &c.
<i>Fut.</i> -ëro, &c. j. skall h. b.	-ëro, &c.	-ëro, &c.	-ëro, &c.
I — M —	P — E — R —	A — T — Ī — V	— U — S.
Finnes icke.	Finnes icke.	Finnes icke.	<i>Sing.</i> Memënto! ihågkom!
			<i>Plur.</i> Mementöte, ihågkommen!
I — N —	F — I — N —	I — T — Ī — V	— U — S.
<i>Præt.</i> Cœp-isse, att börja l. hafva b.	Od-isse,	Nov-isse l. Nosse.	Memin-isse.
<i>Fut.</i> -turus, a, um esse, att skola b.	Os-turus, -a, -um, esse.		
<i>Part. Præt.</i> -tus, a, um, begynt.	-us, -a, -um,		
<i>Fut.</i> -turus, a, um, skolan-de b.	-turus, -a, -um.		

*) De tempora af Indicativus och Coniunctivus, som finnas, böjas reguliert.

14. *Inqu-am, Inqu-īsti*; säga.

15. *Ajo*; jag säger.

	I - N - D - I - C - A -	T - Ī - V - U - S.	C - O - N - J - U - N -	C - T - Ī - V - U - S.
<i>Pr.</i>	<i>Inqu-am, -is, -it; -īmus, -īunt.</i>	<i>A-jo, -is, -it; -junt.</i>	<i>Inqu-iam, s, t; -iātis, -iānt.</i>	<i>Aj-am, -as, -at; -ant.</i>
<i>Imp.</i>	<i>-iēbam, s, t; -mus, -tis, -nt.</i>	<i>-jēbam, s, t; -mus, -tis, -nt.</i>		
<i>Perf.</i>	<i>-isti; istis.</i>			
<i>Fut.</i>	<i>-ies, -iet; -ient.</i>			
	I - M - P - E - R - A -	T - Ī - V - U - S.	I - N - F - I - N -	I - T - Ī - V - U - S.
<i>Pr.</i>	<i>-e!</i>	<i>Ai!</i>	<i>Part. Præs. Inqu-iens.</i>	<i>Aj-ens.</i>
<i>Fut.</i>	<i>-īto!</i>			

An m. Att *resolvera* ett verbum är att uppräknä dess: *Slag, Person, Numerus, Tempus, Modus, Form och Conjugation.* T. ex. *Resolvera* ordet *Amavisti!*

Amavisti är ett verbum *actīvum*, som står i 2:dra *Person Sing. Perfecti Indicatīvi Actīve* (formæ) af 1:a *Conjug.* Thema: *Am-o, amāv-i, &c.*

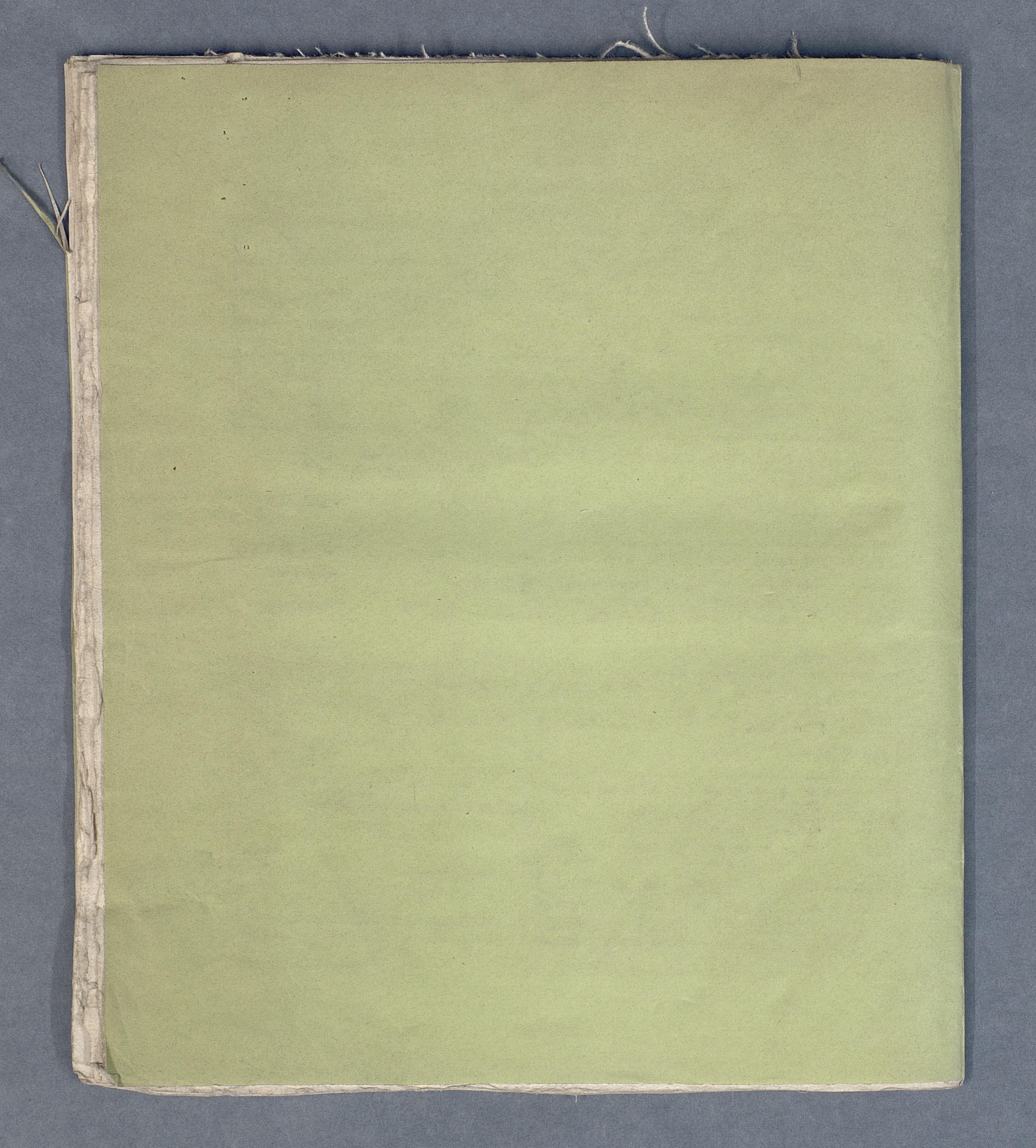
	I - N - D - I - C - A -	T - Ī - V - U - S.	C - O - N - J - U - N -	C - T - Ī - V - U - S.
<i>Pr.</i>	<i>Inqu-am, -is, -it; -īmus, -īunt.</i>	<i>A-jo, -is, -it; -junt.</i>	<i>Inqu-iam, s, t; -iātis, -iānt.</i>	<i>Aj-am, -as, -at; -ant.</i>
<i>Imp.</i>	<i>-iēbam, s, t; -mus, -tis, -nt.</i>	<i>-jēbam, s, t; -mus, -tis, -nt.</i>		
<i>Perf.</i>	<i>-isti; istis.</i>			
<i>Fut.</i>	<i>-ies, -iet; -ient.</i>			
	I - M - P - E - R - A -	T - Ī - V - U - S.	I - N - F - I - N -	I - T - Ī - V - U - S.
<i>Pr.</i>	<i>-e!</i>	<i>Ai!</i>	<i>Part. Præs. Inqu-iens.</i>	<i>Aj-ens.</i>
<i>Fut.</i>	<i>-īto!</i>			

nt.

s.

em-

ive

www.books2ebooks.eu